

Свобода Народам

Свобода Людині

Бюлетень Проводу ОУН

Тільки для внутрішнього вжитку

=====

На актуальні теми

ПІВ РОКУ ПО РЕФЕРЕНДУМІ

В місяці травні 1992 року /точніше - 1-го червня/ проминуло шість місяців від референдуму в справі державної незалежності України, проголошеної Верховною Радою у дні 24 серпня, 1991 року, всього кілька днів по відомому путчі в Москві, який, замість збереження московсько-большевицької імперії, дуже значно прискіпив процес її остаточного розвалу на національні держави поневолених у ній народів.

Факт того, що як в пресі в Україні, так і в такій же нашій пресі в діаспорі це перше півріччя державної незалежності пройшло майже непомітно, говорить дуже багато. Говорить багато тому, що в цьому першому півріччю, крім наросту небезпеки для молоді держави з боку Криму та певної придністрянської полоси, штучно заселених російською та проросійською більшістю якщо не з допомогою багатьох членів теперішніх державних властей у Києві, то принаймні при їхній всесторонній мовчаності, та увипуклення важких кризових небезпек сливе в усіх важливих галузях народнього господарства, ніякі інші загрозливі небезпеки зовнішнього чи внутрішнього характеру не зависли. За цей піврічний період влада української держави у формі Президента, Верховної Ради й Уряду пережила хвилю моральної і політичної підтримки молоді держави з рамени всіх тих держав, які визнали державу Україна де-юре та де-факто, включно до таких всесвітніх чи континентальних надбудов, як Організація Об'єднаних Націй /ООН/, Європейська Сім'я Народів /ЕСН/ і її Спільний Ринок /СР/, Північно-Атлантийський Оборонний Пакт /ПАОП/ тощо. Ще глибше пережили і далі переживають цей факт українські народні маси, а особливо всі ті, які ще від грудня 1917 року, не дивлячись на профедералістичні постування тогочасної Української Центральної Ради та її Секретаріату, в один чи другий спосіб боролися проти московсько-большевицького імперіалізму в ім'я тих незалежних держав України, які були проголошені в січні 1918 року в Києві і в листопаді того ж року у Львові, та які об'єдналися в одну соборну державу в січні 1919 року, і які разом зі своїми наслідниками з молодших поколінь продовжували це важливе діло в усіх наступних декадах ХХ століття, щоб почерез боротьбу в періоді т. зв. воєнного комунізму, під час НЕП-у, крізь масову ліквідацію большевицькою Москвою української інтелігенції і УАЩ у 1929-30 роках та жорстокий голод у 1930-32 роках, почерез масовий терор у 1937-39 роках, крізь широку хвилю політичної і збройної підпільної боротьби УВО-ОУН, проголошення незалежності Карпатської України в 1939 році, відновлення Української Державности в червні 1941 року та почерез найзавзятішу боротьбу ОУН, УДП, УПА, УГВР, а на міжнародньому полі АБН, що тривала від 1941 до 1954 року, дійти до 24 серпня 1991 року, скріпившись по дорозі патріотизмом та безкомпромісовою відданістю організаторів і речників українського руху дисидентів, а вкінці до 1 грудня 1991 року. Бо це якраз завдяки їм, завдяки їхніх необчислених жертв, завдяки тому "мод"ю криві" та "гір трупів", що про них з набожницьким патосом говорив після повороту до Риму в 1963 році св. п. Патріярх Йосиф Сліпий, Глава Помісної Української Греко-Католицької Церкви і 18-літній в'язень сумління у московсько-большевицьких тюрмах та концтаборах, прийшло вкінці до 24 серпня і 1 грудня 1991 року та всього того, на що спромоглася Україна в першому півріччю своєї державної незалежності і соборности.

Наколи в національному житті є потреба про щось багато говорити, не розкриваючи надто широко свого рота, то в цьому є і засновок, і потреба для того, щоб також говорити мало.

В цьому загальному контексті всі найголовніші причини того, що прямо примушують нас/мало говорити про піврічний період державної незалежності України, можна б звести до таких найголовніших:

- Акт державної незалежності України був проголошений під величезним натиском публічної opinii в суботу 24 серпня 1991 року тією Верховною Радою, яка була почасти обрана, а почасти покликана до життя в березні-травні 1990 року і в якій абсолютну більшість становили на той час іще здисципліновані члени КПУ. Драстичний провал партійного путчу в Москві, заарештування його організаторів та провідників і вимушення на М. Горбачову, тогочасному президентові ССРСР і генеральному секретареві КП ССРСР, розпущення Політбюра і ЦК КП ССРСР, заставили членів КПУ у Верховній Раді, в уряді і в державній адміністрації до глибоко потрясаючої призадуми. В процесі того радикального перевороту в цілому підбільшевицькому світі певна частина ще здисциплінованих на той час комуністів перейшла на національно-державницькі позиції, зриваючи рівночасно з усією системою конаючого марксо-ленінського молоха. Одначе більшість із них, на що вказує теперішнє силове відношення бльоків на форумі Верховної Ради, погодилася на проголошення акту державної незалежності України не з мотивів патріотичних, але з суто політичних і до певної міри навіть предбачуваних у найвищих партійних та урядових колах ССРСР. Первісні їхні надії на те, що як в Україні так і в усіх інших допутчівських республіках ССРСР державна суверенність останеться надалі ще як форма для наповнення її соціалістичним змістом /читай - комуністичним/, завалились найперше в трьох прибалтицьких республіках, у двох прикавказьких, в Росії, а від 1 грудня в Україні, згодом в Білорусії, Молдовії і далі на схід. Сьогоднішній час на форумі Верховної Ради України й Уряду - це період торгів, уступків і перемог за те, якою може не так по формі, як радше по змісті бути Україна за наступного пів року. Буде вона дійсно національною, демократичною, правовою, соціально справедливою і сильною в господарстві та економіці, в якій не будуть вирішними при владі ті, які на протязі десятиліть вислугувувались перед московсько-більшевицьким молохом тільки заради антилюдських, антигуманних і антинаціональних тез марксо-ленінських злочинців, а чи буде вона надалі дійною короною якоїсь "міжнародної" мафії. Тому, що на форумі Верховної Ради України колишня комуністична верхівка ще має більшість голосів, за якою скривається частина членів уряду та відносно велика кількість керівників і працівників державної інфраструктури, сливе всі винесені від 24 серпня 1991 року закони та постанови або не реалізуються взагалі, а якщо реалізуються, то здебільша у своєму просоветському або просоціалістичному зміслі. Для прикладу, Україна ще досі відкрита для автоматичного в'їзду будь-якої кількості росіян та інших націоналів з правом активного голосу під час референдумів, парламентарних чи муніципальних виборів тощо. Візові та паспорткові приписи та оплати відносяться здебільша до "туристів" з-поза колишнього советського бльоку. До цих пір Україна ще немає поставленого на власні тривкі ноги національного банку. Всі трансакції між Україною і державними народами в Східній і Центральній Європі та із західнім світом ще далі йдуть почерез Москву та її центральний банк, який держить в замороженому стані мільйонні резерви в долярах, марках, франках, снах і фунтах, а Україна терпить якраз на нестачу чужонаціонального валютного фонду для найконецніших торговельних потреб і потреб політичних /фінансування дипломатичних представництв, - для прикладу/. На території і морських водах незалежної України ще далі станціонують чужі війська, наслані сюди ще далеко перед путчем, з усім своїм модерним смертоносним вивінуванням, що формально ніби підлягають Президентові України, але де-факто і навіть де-юре головному командуванню російських збройних сил - сухопутних, морських, летунських і ракетних - в Москві. Організація українських збройних сил поступає до переду надто поволи і досі ледви чи досягнено по-

ловину заповідженої кількості вояцтва та родів зброї. Це саме можна з певністю сказати і про організацію Української Національної Гвардії. У військовій ділянці вся відносна номенклатура тільки злегка українізується. Особливіше це помітне на відтинку загального впорядку, який спертий основно на совєтських зразках. Замість того, щоб Україна відділилась територіяльно і митно від Росії та інших республік, Росія, згідно із словами Б. Бльцина, митно відділяється від України, що викликало чимале здивування в західньому політичному світі.

- Все це, що названо повище, це тільки частина радше загрозливих "труднощів", що впливають з теперішнього положення на форумі Верховної Ради України та Уряду, а впарі з цим і з положення та відношення сил в усій державній інфраструктурі. Подібне положення в Росії заставило Б. Бльцина вдаватись до екстраординарних середників президентської влади, включно до наказних відпоручників Президента при крайових та обласних, а в слід за цим і при радах нижчих ступенів, головним завданням яких є порухувати колеса державної інфраструктури. Як відомо, на цей шлях ступив також президент України Леонід Кравчук. Із ще радше скуких відомостей про принципові положення та зміст опрацьовуваного в тому часі проекту нової конституції України можна прийти до висновку, що теперішня система делегації головою держави відпоручників на місце голів Обласних і Районних рад становитиме складову частину у проекті конституції, заповідаючи цим конституційний відхід від виборних голів і членів Обласних і Районних Рад.

За цих перших шести місяців державної незалежно України, які вже дали і подадуть в дальшому ході державного життя можливості вгляду в наочну дійсність стану в кожній ділянці соціальних зносин, народ у загальному, а особливо його провідна верства середнього і вищого рівня побачили на власні очі та почули на власні вуха про те, до якого дійсного стану в політичних, соціальних і господарсько-економічних відношеннях доправили Україну пануючі в ній ортодоксальні комуністи і вислужники імперіяльного центру в Москві. Цей стан треба окреслити словами як повне ожебрачення народу, його землі, надземних і підземних ресурсів. Але саме ожебрачення - це ще не все. За сімдесят років панування на центральних і східних землях України і за 46 на західних, економіка і господарство України перестали орієнтуватись на потреби власного народу та його добробут і відповідно до цих потреб розбудовувати свою індустрію, сільське господарство, торгівлю тощо, а зовсім пішло по лінії потреб імперії, а в цьому контексті у великій мірі потребам російського народу. Під сучасну пору сливе вся важка індустрія, поважніша частина легкої і частина сільсько-господарської теперішніх потреб України обслужити не можуть. Все це необхідно реорганізувати та перебудовувати. Ще так радше недавно Україна продукувала понад або біля 50 відсотків усієї сталі в ССРСР, біля або понад 40 відсотків вугілля, вона мала нафту, дерево, сірку, подостатком збіжжя, м'яса, цукру, солі тощо. Але під цю пору все це або вичерпане, або виснажене /земля, для прикладу/, або допроваджене до стану руїни з уваги на брак запасних частин, перестарілих моделей та різнородних занечисень. Маємо всі підстави на основі повищих стверджень сказати, що головно підчас останніх трьох-чотирьох п'ятирічок найосновнішою політикою Москви в Україні було витягнення максимум ресурсів при мінімальній реінвестиції здобутого цим шляхом капіталу в розбудову економіки України на дальші десятиліття та століття. Відчуваючи стихійно зближення свого неминучого кінця в пануванні над Україною та іншими народами в московсько-большевицькій імперії, большевицька Москва і всі її можновладці від Брежнєва по Горбачова докладали всіх зусиль, щоб ожебрачити Україну до останньої світи, а коли наспіє невідкладний час - випустити її напів голою у світ, що й сталося. Деяка частина цього пограбованого майна з України та інших республік залишилась в банках у Москві, інша до відомих банкових контах в головних столицях

них містах Заходу, а чимало на закордонних закритих партійних контактах чи депозитах, про що знають найголовніші ліцери колишньої московсько-більшевицької імперії. Тисячі мільярдів, забраних від поневолених народів, а частинно і від народу російського, загнано в будівництво воєнного потенціалу бувшого ССРСР, що також піддалося процесові розбазарювання серед тих, яким діюча донедавна КП ССРСР не забезпечила середників прожитку.

Який висновок з усього того зробити і яку найосновнішу напрямну підняти, щоб багатолітні національно-державницькі аспірації українського народу таки здійснилися, а дотеперішня безкомпромісова боротьба за державність увінчалась у перспективах вільного, кращого і тривалого духово-культурного, політично-державного і господарсько-економічного розвитку на всі прийдешні століття?

Перше і найсуттєвіше - освідомити стан посідання молодой держави і те, хто і як та задля яких цілей цей стан посідання створив. Це радше довше речинцева праця для політологів і науковців усіх ділянок суспільного життя, включно до медицини, шкільництва, системи виховання, медичної обслуги, боротьби з християнською релігією, Церквами тощо. Це, на розсудок автора цього еляборату, найбільше надійний шлях для звільнення розуму і переконань української людини з оков історичного матеріалізму, марксизму-ленінізму, сов"єтизму і російського імперіялізму.

Друге, важливе - це те, щоб вже від сьогодні, знаючи значно більше про стан в Советському Союзі в найближчих до нас п"ятилітках і про людей, що цей стан створили та до нього допустили, якраз усіх тих людей, які своєю політикою і хабарництвом допровадили і імперію, і більшість національних республік в ній до духово-моральної, політичної і господарсько-економічної руїни, резолютивно відпровадити від керівних становищ в новому державному життю не з уваги на переслідування чи пімсту за минуле, але прямо з тих мотивів, що поза тим, що вони вже досі показали, вони не спроможуться на щось інше чи краще у національно відроджуваному суспільстві та в його зовсім інакшій державній структурі. Ті, що основно провинились проти людини, людства і їхнього життя згідно з провізіями міжнародного права, повинні стати перед судом і відповісти за злочини. Награбоване ними майно повинно підлягти конфіскації, а придбаними з тої ділянки справедливості та правосуддя надходженнями допомогти найбільше потерпілим в підбільшевицькій дійсности.

Третє - згідно з теперішніми настановами державних кіл в Україні, до найважніших завдань належить підготовка проєкту, а відтак ухвалення нової конституції України. Після конституції парламентарні вибори, а по виборах реорганізація уряду, державної структури тощо. Це мало б виповнити всі найголовніші, а рівночасно із цим найнеобхідніші передумови переходу України з площини донедавної советської "суверенной" республіки на позицію незалежної держави західного типу. В міжчасі теперішні власні мають перепровадити Україну на ринкову економіку, але з певними обмеженнями щодо права власности на землю, засоби виробництва тощо, запровадити власну грошову валюту, центральне і периферійне банківництво і реорганізувати наскільки вдасться індустрію. Все це, як і те законодавство, яке ухвалено Верховною Радою та указами Президента після 24 серпня і 1 грудня 1991 року, здійснювалось і буде здійснюватися так, щоб всі т. зв. жовтневі здобутки в Україні /національне по формі, але соціально-комуністичне по змісті/ осталися в народі та його державі назавжди у формі позитивній, віднімаючи від цього лише ексцеси т. зв. сталінізму, хрущовизму, брезнєвізму тощо. Проситься звернути увагу ще на аспект того донедавна советського інтернаціоналізму, який також намагається залишитись в народі та його державному керівництві як позитивний здобуток минулого. В донедавньому ССРСР і в УССР одну із найособливіших уваг зверталось на термінологічні окреслення в ділянці народностей і націо-

нальних меншин тощо. Обставини під цим аспектом уложились вже від давна так, що термін "національні меншини" майже вийшов з ужитку в мові поточній, і в мові законодавчій.

Згідно з тією тенденцією, Україна — це вже не національна держава, але держава багато-національна чи народностева, бо росіяни та інші націоналі — не меншини, але народності на рівні і з правами автохтонних жителів України.

Коли ця тенденція практикувалась в ССРСР, а під цю пору практикується в Російській федерації, то це не означає, що тенденційно-імперіялістичне затирання різниць понять між словами народ, народ-нація, народність і національна меншина вже має міжнародне визнання та визнання правниче. Колишні советсько-російські імперіялісти і сьогоднішні ельценівські мають у змішанні цих понять безперервне заінтересування, націлене в тому напрямі, щоб почерез утотоження понять народ-народність позбавити права сфедерованих республік на державно-політичну незалежність /як ще незрілих на цей ступінь/, а почерез надання російській меншині в Україні статусу народності запевнити їй право співвласництва етнографічних земель України. Цей аспект дуже сильно відзеркалений в політичних і мілітарних поступуваннях сербських імперіялістів і колонізаторів стосовно Словенії, Хорватії та інших народних республік колишньої Югославії, а під цю пору ще слабо оборонних незалежних держав Балканського півострову, а в Україні він відзеркалюється у т. зв. федеративному пов'язанні Криму та частини Придністров'я з Росією. А власне такі термінологічні окреслення впроваджується в законодавство України в періоді її державної незалежності.

Закінчуючи цей розділ міркувань про теперішнє і майбутнє України на порозі сьомого місяця її безсумнівної державної незалежності, нашим бажанням є загострити увагу всіх українських патріотів в Україні і в діяспорі головно до всіх тих питань, які можуть зробити державно незалежну Україну своєрідним недонесеним дитям нею заваленої московсько-більшевицької системи.

Правді відповідає те, що всі ухвалені Верховною Радою України закони проходять приписаний конституцією період підготовки, обговорення, схвалення і впровадження в життя. Поважний клопіт у тому, що у Верховній Раді опозиції немає, а ця менша частина депутатів, яка не діє на цьому форумі з позицій делегованого представника комуністичної організації до Верховної Ради /а таких під час виборів діючої Верховної Ради було добре понад 250/, є у певній мірі зв'язана членством в Президії Верховної Ради, в Парляментарних комісіях і в уряді, і не завжди має змогу видержати в дискусії докінця. Загал громадськості, а особливо його інтелігентська верства поза Верховною Радою мають також обмежені права для публічного обговорення проєкту законів, бо вони появляються часто спізнено і не завжди в доступних періодиках. Перед пугчом "Радянська Україна" і "Робітнича газета" завжди опубліковували проєкти нових законів і ухвалені закони. Це почасти продовжує тепер "Демократична Україна", почасти "Робітнича газета", почасти газета "Бизнес", почасти "Голос України" та інші, а вже повністю журнальні видання законів та опису перебігу засідань самої Верховної Ради /часом з місячним опізненням/. А це не надто добре, головно при існуючому укладі політичних відносин в самій Верховній Раді.

З деяких статей на сторінках пресових органів в Україні пробивається враження, що проєкти нового конституційного закону України буде приймати лише Верховна Рада. Чи не доцільно буде піддати цей найважливіший закон загальному публічному обговоренню і схваленню порядком всенароднього референдуму?

Редакційна

НАША ПОЛІТИКА НА ВНУТРІШНЬОМУ ПОЛІ ПІД ТЕПЕРІШНЮ ПОРУ

В постановах VIII НВЗ ООН була предбачена можливість прискіреного визрівання революційних процесів в Україні і в ССРСР. Однак московський путч створив нову ситуацію, з якої Україна повністю скористалася. Деклярація про суверенітет України була проголошена ВР УССР 16. 7. 1990 року, однак вона не мала ніякої законної сили, і щойно під час путчу стала кристалізаційним моментом для самостійницьких сил України в часі, коли комуністична верхівка скомпромітувалася своєю участю в путчі. Тиск самостійницьких сил в Україні на той час був такий великий, що комуністична більшість у ВР УССР мусіла включитися до проголошення Акту Державної Незалежності, щоб не бути по стороні скомпромітованих путчистів. При цьому ті самі комуністи з парламентарної більшості піддалися самоліквідації, проголосивши розв'язання партії та удержавлення її майна.

Безпосередні наслідки Акту Державної Незалежності такі: ліквідація Комуністичної Партії України і конфіскація її майна; розв'язання груп "239" у Верховній Раді; зміна назви держави з "УССР" на Україна; започаткування процесу визнання України як держави з боку держав світу і набуття характеру суб'єкта міжнародного права. До дня 22 січня 1992 року Україну визнали за незалежну державу 89 держав світу, з поміж яких 20 нав'язали дипломатичні відносини. Цей процес продовжується по сьогоднішні дні; підпорядкування збройних сил, що станціонують в Україні, Президентові України як головнокомандуючому і проголошення творення Національної Гвардії, як порядкуючої внутрішньої сили. Більшість військових в Україні вже зложили присягу на вірність Україні; заісновання конфлікту між Росією і Україною на тлі поділу військового добра, а зокрема Чорноморської флотії. Росія, уважаючи себе спадкоємцем ССРСР, резервує собі командування всіма стратегічними збройними силами, в тому і морською флотією. Україна вважає, що Чорноморська флотія має бути безядерна, а тому вона не рахується стратегічною. Москва загрожує перевіркою статусу Криму як частини Росії, що була неформально передана у володіння України в 1954 році. З дійсності ж, йдеться про військовий чорноморський порт у Севастополі, без якого не можна вдержувати Чорноморської флотії. Цей конфлікт триває; для економічного усамотінення України уряд запровадив тимчасову валюту у формі купонів вартості карбованця, які в скорому часі набрали десятикратної вартості з уваги на інфляцію рубля в Росії. Підготовляється ґрунт для зведення української валюти у формі гривень, що мають бути пущені в обіг в другій половині 1992 року. В парі з цим вже працює центральний державний банк і розпочинає діяти митна служба України. Лібералізація цін в Росії викликала це саме явище в Україні, що спричинило ще дошкульніший брак товарів в торговельній мережі. Зростає спекуляція, а в парі з цим різні соціальні проблеми.

Спроба Москви втягнути Україну в новий союз, спочатку у формі суверенних держав концепції М. Горбачова, а відтак при допомозі угоди т. зв. співдружності незалежних держав за пропозицією Б. Єльцина, викликала негативну реакцію серед українського суспільства і під її тиском вибраний під час референдуму президент України Леонід Кравчук був змушений відступити від первісного тексту угоди та зайняти більше незалежницьку позицію. Вибори президента України виявили слабкість демократичних партій, які не спромоглися зібрати більшості голосів для демократичних кандидатів. Найбільше голосів по Л. Кравчукові одержав кандидат Руху Вячеслав Чорновіл /23,27 %/, а інші від 0,5 до 4,5 %. Факт вибору Л. Кравчука президентом України свідчить про підтримку його всіма колишніми комуністами, які мають у своїх руках засоби масової інформації та фактичну владу в сливе усіх державних і громадських структурах. Спертий на цих структурах і на номенклятурних силах Л. Кравчук не спішиться їх розпускати,

щоб провести нові парламентарні вибори і змінити уряд на чолі з Е.Фокініним. Народна Рада як опозиційна в парламенті незалежна сила, після референдуму та формального розпуску комуністичної більшості розпалася на кілька менших груп, які діють нескординовано. Деякі її колишні організатори та провідники увійшли в різні парламентарні комісії, в склад Президії ВР тощо.

Згуртовані в ДЦ УНР діяспорні політичні партії розшукують за своїми відповідниками в Україні, але ще без помітніших успіхів. Тільки окремі одиниці тут і там йдуть на співпрацю з цими партіями, головню тоді, коли ці контакти підтримуються певними матеріальними користями. Сам же ДЦ УНР підготовляється до самоліквідації. Президент УНР Микола Плавюк їздив напередодні 22 січня 1992 року з поклоном до Л. Кравчука, щоб в день Державної Незалежності передати йому мандат від УНР. В супроводі Левка Лук'яненка і П. Дорожинського він мав мати 45 хвилинну розмову з Л. Кравчуком, під час якої президент України не погодився прийняти цей мандат в день 22 січня, бо, мовляв, це завчасно, бо армія ще немає властивих одностроїв і немає запрошених представників також інших середовищ, а зокрема середовища п-ні Слави. Така церемонія могла б відбутися щойно з нагоди першої річниці Акту Незалежності, себто 24 серпня 1992 року.

Українське Державне Правління, не маючи посту Президента, свій мандат зможе скласти на руки Уряду України, зглядно парламенту, коли такі будуть встановлені у висліді вільних виборів до парламенту на базі багатопартійности.

На ідеологічно-політичному ґрунті наша рев. ОУН знаходить певну співзвучність так з індивідуальними вартісними одиницями, як і з цілими середовищами. До них належать такі партії і організації, як ДСУ, УНП, УХДП, Братство Ветеранів УПА, частинно УНС, СУМ, Сокіл, Січ, Меморіал тощо. Чимало провідних активістів в Русі, УРП, УСДП, в самій ВР тощо також радше видно тяжать у сторону рев. ОУН і її програми державного будівництва, Українська Міжпартійна Асамблея, що зараз по референдумі була презвана на Українську Національну Спілку, в силу обставин перетворилася з позапарламентарного шляху боротьби за державну незалежність України на шлях парламентарних змагань в розбудові проголошеної держави, хоча в парламенті ще не заступлена, як незаступленими є також інші важливі політичні партії.

В обличчі всіх тут названих, а почасти ще не названих радше революційних перемін в Україні і на Сході Європи, потребують мінятися також завдання нашої Організації і методи її праці. Поскільки головна мета існування і діяльності ОУН - здобуття Української Держави - вже досягнена, то в дійсності державність як така ще не забезпечена ні від внутрішніх, ані від зовнішніх ворогів. Наявність чужих збройних сил в Україні і на її морських водах, дія сильної п'ятої московської колони і деструктивної мафіозної комуно-номенклятурної верстви, що контролює старі державні й господарсько-економічні структури, намагання ділити Україну на регіони під претекстом внутрішнього федеративного устрою /для прикладу - Закарпаття, Придністров'я, Крим, Галичина тощо/, господарсько-економічна криза і відсутність ясної політичної концепції з боку теперішньої влади, а до того вся внутрішня безпека держави в руках колишнього КГБ - все це дає важливі підстави до мобілізаційного стану нашої Організації. Зокрема дотеперішня, теперішня і майбутня боротьба зі скритим ворогом, яким є і ще деякий час буде колишня компартія й чужа агентура, вимагають присутности в Україні сильної організації типу рев. ОУН.

Небезпека з зовні зарисовується з боку російського імперіялізму, який чимраз більше підносить голову і може допровадити до нового путчу, тим разом більше загрозливого для України. До такої евентуальности наш нарід має бути підготований, щоб дати своєчасну відсіч імперіялістичним посяганням Москви.

Наші завдання під цю пору щодо України

Осягнувши свою мету - здобуття Української Самостійної Соборної Держави, ми знаходимося в початковій стадії її утвердження і закріплення. Це утвердження має відбуватися по лінії зміцнення атрибутів незалежності, до яких належать:

- а/ самостійна зовнішня політика, як повноцінного суб'єкта міжнародного права. Це виключає всякі домовлення про втрату хоч би частинної суверенності в користь яких небуть союзів, чи співдружностей;
- б/ власна економічно-фінансова політика на зовсім новій основі з поступенням і рішучим відв'язанням від економічно-промислового комплексу колишнього ССРСР. Економічні зв'язки України з країнами бывшего ССРСР можуть відбуватися тільки на взаємовигідних домовленнях з можливістю кожногочасного переходу на такі зв'язки з країнами інших економічних констеляцій. Головна орієнтація повинна йти в напрямі країн з розвинутою економією і модерною технологією, щоб довести власну економію до рівня найбільше розвинутих країн. Ця політика є пов'язана з власною сильною конвертативною валютою;
- в/ розбудова національних збройних сил до такої міри, щоб вони були спосібні до оборони України перед можливими напасниками, а також відстрашуючим чинником для спроб переворотів тощо;
- г/ наука, культура, мистецтво, виховання і спорт мають бути поставлені на службу українській Державі і Народу, для чого мусять бути змінені дотеперішні структури і програми імперської теорії "триєдиної Русі", проведене виправлення історії України в світових енциклопедіях. Присвоєння культурних і мистецьких здобутків нашими сусідами, а головню Москвою, мають бути повернені Україні, а культурна політика України повинна своєю присутністю в світі показати справжню ідентичність України в її найкращих виявах. Атрибутом незалежності має бути також український спорт, який досі, навіть в часі проголошеного суверенітету України, не зумів відірватися від імперського пов'язання, а ще й тепер гамається міністерством, яке очолює московський вислужник. Український спорт у міжнародньому масштабі має встановити силове відношення України і її справжній образ в уяві світового глядача. Виховання новітнього українця має проходити за найкращими зразками виховного ідеалу, що його створив український нарід на протязі своєї історії з врахуванням властивостей модерної людини сучасного світу, повної ініціативи, глибокого знання і прагнення до досконалости.

Напрявні внутр. політики в діяспорі

1/ Задержати громадські структури, як вони були досі. Організації Українського Визвольного Фронту матимуть і надалі завдання бути осередками нашого націоналістичного середовища і дії по лінії українського самозбереження, виховання молоді і культурного та наукового розвитку. З уваги на закінчення визвольного процесу і осягнення державної незалежності України, належить внести зміну в назвах тих громадсько-політичних організацій з прикметника "визвольний/визвольна/визволення" на інший прикметних, більше відповідний теперішньому часові: Ліга Державної Незалежності України, - для прикладу.

2/ Система СКВУ вже включилася в якійсь мірі у співпрацю з громадськими структурами в Україні, що треба вважати за явище нормальне. Присутність представників СКВУ чи його складових установ та організацій на різних конференціях чи зборах в Україні може мати позитивний вплив на стосунки діяспори з материком. СКВУ і його складові члени, а особливо крайові центральні репрезентації, повинні займатись координацією допомоги

Україні так по лінії харитативній, як і допомоги шкільництву, екологічного очищення, санітарно-медичній і практично вишкільній.

3/ До завдань системи організації державної незалежності /ОУВФ/ належить, окрім нормальних статутових чинностей в даний момент, мати з ними переписку, вдержувати персональні контакти і брати участь в їхніх зборах, чи в ними організованих імпрезах. Того роду контакти дадуть моральне підсилення в Україні тих установ і організацій, що виразно стоять на націоналістичних позиціях, а тим самим допоможуть їм у реалізації поставлених цілей. Наприклад, у серпні 1992 року відбудеться врочисте відзначення 50-ліття УПА, що його підготує Всеукраїнське Братство УПА. Треба подбати, щоб якнайбільше число членів наших діяспорних фасад і членів ОУН взяли участь у цих важливих імпрезах. На місяць жовтень підготувати таке ж масове відзначення 50-ліття УПА в діаспорі, запрошуючи представників від відомих нам політичних, громадських і комбатантських самостійницько-безкомпромісових організацій в Україні. Наші громадські установи повинні відіграти важливу роль в сприянні економічного і культурного розвитку України. Для цього треба розглянутися в можливостях відбудови стажів для студентів і фахівців різних ділянок з України в інституціях і підприємствах країн наших поселень, а де можливо, то там і в українських підприємствах і установах. Чим скорше Україна зможе переключитися на західну господарську систему, тим краще й успішніше пройде цей важкий переходовий час політичної і господарської кризи.

4/ На відтинку молоді в діаспорі помітне похвалення в пов'язанні з ситуацією, що склалася в Україні, однак внутрішня праця самих молодечих організацій значно послабла. В того рода організаціях мусить бути тяглість в роботі з використанням попереднього досвіду. Хто нехтує цим фактором, той мусить бути свідомим того, що без заломань та зрушень не обійдеться. В центральних проводах молодечих організацій, а зокрема СУМ-у, необхідно мати принаймні одну віддану людину при щоденній праці. Поминаючи кількакратні пориви та заломання, СУМ в діаспорі має змагати до того, щоб стати інтегральною частиною СУМ в Україні. А для цього і СУМ в Україні мусить бути піднесений до такого виховного й організаційного рівня, як це було в найкращому періоді розвитку СУМ в діаспорі, бо чужина України не заступить. Цей сам принцип у постановці праці студенських організацій повинен охопити такі організації в Україні і в діаспорі.

З ДІЯЛЬНОСТІ СЕКРЕТАРІАТУ КОНФЕРЕНЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛІСТІВ В УКРАЇНІ

Нарада Секретаріату

Покликаний Конференцією Українських Націоналістів в березні 1992 року Секретаріат відбув свою чергову нараду в Києві 2 червня 1992 року під головуванням подр. Слави Стецько, голови Проводу ОУБ, в якій взяло участь десять членів. Аналізуючи розвиток подій в Україні за останні два місяці і нинішню ситуацію, стверджено, що відбуття Конференції в березні б.р. року було потрібне саме в тому часі, бо вона внесла нові конструктивні ідеї в питаннях всеобіймаючої розбудови української держави, виходячи із ідейно-політичних принципів українського націоналізму, особливо принципів ОУН. Аналітичні доповіді прелегентів і винесені Конференцією резолюції в різних ділянках державного будівництва були схвально прийняті громадськістю і вони є предметом обговорення у різних колах в Україні.

На нараді кооптовано до Секретаріату полк. Є. Лисицина як речника військових кіл, а також розподілено функції поміж членами Секретаріату. Протоколярним секретарем став д-р Журавський з Києва, а окремі сектори очолили: ред. П. Дужий - ідеологічний, М. Сватко /Львів/ - інформаційний,

депутат І. Деркач /Київ/ - молодіжний, М. Ратушний /Київ/ - робітничий, проф. О. Кушпета - економічний, М. Боринський - фінансово-господарський, М. Зеленчук - ветерани УПА, політичні і репресовані, М. Яковина /Івано-Франківськ/ - освіта і культура. Предбачені дальші кооптації до Секретаріату й очолення інших ділянок у ньому. Вирішено zatrudнити в Києві ділового секретаря для полагоджування щоденних справ і придбати відповідне приміщення.

Заслухано звідомлення учасників обласної Конференції Українських Націоналістів в Івано-Франківську, що відбулася там 23 травня, в якій взяло участь понад 600 запрошених осіб і яка пройшла успішно під кожним оглядом. Одночасно заплановано відбутися регіональні Конференції в таких містах: Тернопіль /відбулася 6 червня, успішно/, Львів /відбулася 13 червня, успішно/, Рівне /відбулася 20 червня, успішно/, Запоріжжя 4 липня, Харків 12 липня, Одеса 19 липня, Донецьк 25 липня, Полтава 2 серпня. В кожній регіональній Конференції беруть участь кількох членів Секретаріату з відповідними доповідями, і Голова Проводу ОУН, перебуваючи в червні в Україні разом з іншими членами Проводу ОУН.

Згідно з настановою Конференції в Києві, Секретаріат має підготувати відбуття Конгресу Українських Націоналістів. Ця справа була предметом виміни думок на цій нараді Секретаріату і переважала думка, що цей Конгрес потрібно відбутися можливо ще в цьому році, бо швидкий розвиток подій вимагає, щоб українські націоналісти могли виступити на політичну арену як організована сила і взяти участь у державному будівництві.

Досить обширно і детально обговорено справу відзначення в Україні 50-ліття Української Повстанської Армії, програму якого подали речники Всеукраїнського Братства УПА Михайло Зеленчук і Орест Дичковський. Вирішено подати всебічну допомогу і взяти активну участь у відзначенні цієї славної дати в новітній історії України. Детальний план цього відзначення в Україні від 8 до 27 серпня 1992 року є поданий в комунікатах Всеукраїнського Братства УПА.

Регіональні Конференції Українських Націоналістів

До сьогодні вже відбулося три регіональні Конференції: в Івано-Франківську, в Тернополі і Львові з кількістю учасників понад 2,200, що свідчить про велике зацікавлення ідеями українського націоналізму в нашому народі. Представлені наші програмові засади державного будівництва знаходять підтримку в суспільстві, яке чекає на їх реалізацію у практичному житті. Грунт для політичної діяльності українських націоналістів, особливо ОУН, є сьогодні пригожий в Україні. Тому всебічна розбудова нашої сили в Україні є наказом хвилини.

Плани розбудови видавничої бази в Україні

Щоб могли постійно впливати на хід подій і спрямовувати наріз у правильному напрямі потрібно мати відповідні засоби інформації. Враховуючи сьогоднішню ситуацію в Україні, Провід ОУН вирішив чимскорше організувати в Україні власну видавничу базу для видавання масовим тиражем наших офіціозів "Шлях Перемоги" і "Визвольний шлях". З цією метою твориться відповідне підприємство у Львові, організується редакційні колеції і співробітників обох видань, а також в стадії закупу тут на Заході є необхідні друкарські машини та комп'ютерські апарати. Згідно з цим планом, перші числа "Шляху Перемоги" повинні з'явитися друком в Україні вже в липні цього року /покищо в чужій друкарні/. "Визвольний шлях" вже передруковується тиражем 1000 примірників в Україні /від 9 числа за 1991 рік/, але після закінчення реєстрації підприємства й урукомлення власної друкарні його тираж буде значно вищий. Кошти закупу потрібних машин і апаратів будуть великі, бо самі комп'ютери з потрібними для композиції додатками виносять около 50 тисяч доларів, а ще потрібно закупити велику офсетну

ротаційну машину, за якою йдуть розшуки тепер в Україні /кошт її ще не відомий/. Приміщення і різні менші друкарські машини дають наші спільники в Україні.

Крім позвищого пляну розбудови власної видавничої бази, йдуть старання тісно співпрацювати з двома іншими журналами в Україні, які стоять на твердих самостійницьких позиціях. А в дальшому пляні є мати доступ до існуючих радієвих і телевізійних станцій.

С. Орлік

---:---

Р. Дмитренко

СПРАВИ І ПРОЄКТИ ПІД НАШУ РОЗВАГУ

Участь в політичному процесі України можливий лише почерез політичний рух чи партію. Тому, маючи на увазі широку популярність в Україні доби боротьби ОУН-УПА, необхідно докласти з усіх наших сторін максимум уваги, щоб Український Націоналістичний Рух і його авангардна сила - рев. ОУН взяли вже від цих днів активну співучасть у цьому процесі, не полишаючи на боці тих, в яких та почерез яких діяли наші провідні члени в Україні. Унааявлення в Україні діяльності ОУН за посередництва бюра, видавання в Україні органів ОУН і поширення та затіснення ділових зв'язків Організації із самостійницькими чинниками в інших політичних партіях, громадських установах, в установах наукових, у Верховній Раді, в уряді тощо - це якраз все те, що треба робити.

Відмежовуватись треба від тих псевдо націоналістичних групок і людей, які компромітують визвольний націоналізм і нашу Організацію, підшиваючись під ОУН почасти з відомих нам, а почасти невідомих спонук.

Змагати поступенно до того, щоб наша Організація і Організації Українського Визвольного Фронту мали вплив і певну контролю в тій широкій допомоговій акції в діаспорі, що розвивається під цю пору, щоб грошові пожертви, пожертви в натурі тощо доходили до найбільш потрібних місць і людей, а не тільки до колишніх номенклятурників. Змагати до цього, щоб УЦІС в Києві перетворилась у фаховий інформаційний, комунікаційний і фотокопіювальний поліграфічний центр легкого типу для митьової обслуги потреб зростаючого дипломатичного корпусу, торговельних місій, туристів і місцевих потреб, ставлячи це поступенно на комерційну базу.

На зовнішньому полі інформаційно-пропагандизну працю Проводу ОУН, а в Україні також Секретаріату Конференції Українських Націоналістів скупчувати на працю серед урядових кіл західних держав щодо многогранної допомоги Україні; на розкриття та посилення акцій проти нових імперіалістичних зазіхань Росії на Україну; якщо Росія не змінить своєї настанови щодо України - розпочати демонстрації проти російських державних функціонерів, як вони приїзять на Захід; влаштовувати інформативні семінари про комплекс України в головних столицях Заходу. Змагати до того, щоб такі імпрези влаштовувались регулярно. Запрошувати на них відповідні наші й урядові чинники з України, якщо такі вже є на терені; АБН повинен би перетворюватись на "санітарний кордон" у противагу і для балянсування можливої експансії Росії у майбутньому. Переорганізований АБН повинен провадити дальше політику визволення поневолених народів у т. зв. Російській федерації. Ведення політики розчленування Російської федерації на незалежні національні держави уярмлених у ній народів лежить в геополітичній користі України і сливе всіх інших колишніх т. зв. республік ССРСР, а сьогодні незалежних держав.

---:---

ПІДГОТОВКА І ПРОВЕДЕННЯ
КОНФЕРЕНЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛІСТІВ У КИЄВІ

До одного із найважливіших, а рівночасно і найважчих завдань Проводу ОУН на теперішньому етапі змагання за закріплення, розбудову і безпеку проголошеної 24 серпня 1991 року незалежної української держави, був вихід нашої Організації на широкий форум суспільного політичного, громадського, науково-культурного, виховного та інформативно-пропагандивного життя в Україні, або як це офіційно названо в Слові Голови Проводу ОУН до членства в лютому 1992 року "першим кроком до більш явної дії ОУН в Україні", а рівночасно "...спробою більш інтенсивної консолідації всіх націоналістичних сил для з'єднання наших однодумців, які досі були з нами лише ідейно спаяні".

З великою приємністю сьогодні стверджуємо, що ця важлива ініціатива, яка вперше виринула під час засідання Проводу ОУН у вересні 1991 року, а відтак ґрунтовно переглянена в лютому 1992 року, переборюючи деякі труднощі дієвого і часового характеру, повністю здійснилася. У наслідок цього до ідейно-політичних і програмових заłoженнь нашої Організації увійшло багато цінних матеріалів від визначніших співучасників Конференції з України, що від цього часу становитиме нерозривну цілість з матеріалами і постановами всіх досі відбух Великих Зборів і Конференцій ОУН, а на фронт змагання за теперішнє і майбутнє державної України вийшло багато визначних осіб, до кінця березня 1992 року відомі як однодумці, але від закінчення Конференції уже як складова сила українського націоналістичного руху, що діє в Україні під керівництвом покликаного Конференцією ОУН її Секретаріату.

Як лише можна було сподіватися, на цій першій Конференції Українських Націоналістів дуже глибоко та всесторонньо відзеркавились важливі питання у пов'язанню з організацією і вишколом українських збройних сил, а особливо із тим виховним ідеалом, який має творити основу ідейно-політичного вишколу старшин і вояцтва. Учасники Конференції в рангах високих армійських старшин і цивільних речників цього діла стали на становищі, що тією основою в програмі виховно-вишкільної системи в арміях України повинен бути український націоналізм, на якому виховувались старшини і бійці УПА, бойовики ОУН і УВО, які провели в цьому столітті такий геройський змаг за УССД, якому не надто легко знайти подібність в історії України.

Сливе півтора місяця по успішному закінченні тієї знаменної Конференції в Києві, Провід ОУН, зібраний на своїх чергових нарадах, проаналізувавши всесторонньо цей перший важливий крок в Україні та висловивши признання усім безпосереднім співтворцям цього важливого діла, одобрив дальший план дії нашої Організації по лінії розбудови її явної сили в суспільно-політичному життю України. Згідно із цим в місяцях червні і липні відбуваються регіональні Конференції Українських Націоналістів по всій Україні, а вслід за ними підуть також районні і селищні згромадження українських патріотів. Рівночасно із цим йде розбудова організаційної мережі та оформлення керівних осередків від центрального Секретаріату до найнижчих клітин, не розкриваючи іще досі закритої організаційної мережі, яку також стягається під цю пору в одну сітку.

В підготовці, а особливо в переведенні Конференції безпосередню участь взяли: подр. Слава Стецько, голова Проводу ОУН, і сім членів Проводу чи членів Головної Ради ОУН, а між співучасниками Конференції були члени Теренових Проводів. В періоді, коли підготовляється до випуску це

число "Бюлетеня Проводу ОУН", голова Проводу перебуває в Україні і бере участь в деяких регіональних Конференціях Українських Націоналістів, а перед цим і в цьому ж часі працюють в Україні також члени Проводу.

Це засідання Проводу ОУН, що відбулося у травні біжучого року, прийняло без зауважень чи поправок інструктивно-директивні матеріали Кадрово-Організаційного Сектора з березня 1992 року, які треба вважати за директивні в постановці дії сітки ОУН в Україні і діяспорі аж до чергового етапу, що наступить мабуть з хвилиною відбуття Конгресу Українських Націоналістів. Для такого ж генерального спрямування і потреб праці головно в діяспорі, а в певних аспектах також і в Україні, друкуємо інформативно-директивні матеріали секторів Внутрішньої Політики /О. Бескид/, Інформації і пропаганди /Р. Дмитренко/ і Координації крайових справ /С. Орлик/, що треба довести до відома дотичним керівникам у ТП-ах і в Проводах усіх клітин, а також і членству загально.

Не дивлячись на деякі критичні зауваження щодо друку вибраних матеріалів з дії Проводу нашої Організації, які скоріше були надруковані в наших офіціозах, ми всетаки вважаємо, що якраз "Бюлетень Проводу ОУН" повинен бути збірником таких матеріалів для потреб праці нашого активу, що легше зберігати і простіше цим послуговуватись, а ніж тижневиками чи місячниками.

---:---

Становище Проводу ОУН до незаконних рішень Верховної Ради Криму стосовно його незалежності

Верховна Рада Криму, в дні 5-ого травня 1992 р., винесла одностороннє рішення про державну незалежність Криму, порушуючи в цей спосіб не тільки Конституцію України, але також міжнародне право про непорушність кордонів, зафіксоване в кінцевому акті Гельсінських домовлень.

Це грубе порушення державного і міжнародного права автономного законодавчого представництва більшості неавтохтонного населення Криму є продовженням насильницьких методів практикованих імперіальними московськими, як царським так і більшовицьким режимами. Цей новий акт насильства не може бути прийнятий ні Україною ні іншими державами світу, що респектують міжнародно-правні зобов'язання.

Аргумент "самовизначення" не може бути стосований у випадку Криму на підтримку акту державної незалежності, оскільки теперішнє населення Криму в своїй більшості складається з напливового елемента з північних регіонів колишнього СРСР на місце насильно вивезеного автохтонного татарсько-кримського і українського населення в повенні роки.

Проголошення цього акту набирає свого властивого значення в пов'язанні з намаганням Росії володіти базою для російської Чорноморської військової фльоти.

Виходячи з повищих стверджень, Провід Організації Українських Націоналістів:

а) Рішуче протестує проти закамуйованої російської агресії на Крим, використовуючи для того російську національну меншість України, якій Україна гарантує всі людські права на рівні своїх громадян.

б) Звертається до Президента і Уряду України негайно розв'язати Верховну Раду Криму, встановити президентську владу і провести нові вибори Верховної Ради Криму, після того, коли повернуться автохтони, а новопоселені мешканці будуть хвилево позбавлені громадянських прав.

в) Прохає уряди держав, що підписали Гельсінські домовлення, осудити агресію на права України до Криму і вислати туди, в порозумінні з урядом України, обсерваторів для нагляду міжнародної законності і для уникнення конфліктів.

Київ-Мюнхен,

6 травня, 1992 року.

**За Провід ОУН
Слава Стецько, Голова**

ОРГАНІЗАЦІЯ УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛІСТІВ

Провіг

ЗВЕРНЕННЯ ОУН

У 50-ЛІТТЯ УТВОРЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ПОВСТАНСЬКОЇ АРМІЇ

1942-1992

Боже Провидіння веліло уласкавити український народ тим, що ланцюг історичної пам'яті про його визвольні змагання, а в тому і про постання і боротьбу Організації Українських Націоналістів (ОУН) і Української Повстанської Армії (УПА), не перервано дальшим існуванням московсько-більшевицької імперії - СРСР. Що численні представники тих поколінь нашого народу, які 50 років тому стали в ряди УПА до нерівної визвольної боротьби проти нацистських і більшовицьких окупантів України діждалися - після десятиліть боротьби, підпілля, каторги, переслідувань, скитань і вигнання з рідної землі - світлої години відновлення Української Самостійної Соборної Держави. Тому, відмічення цього року українським народом 50-ліття утворення УПА з участю її ветеранів це, з історичної перспективи, є свідченням остаточної перемоги УПА на духовно-національній і політичній полі бою над ворогами державності української нації.

Відмічаючи 50-ліття утворення УПА - яка стала на прю проти ворогів у захист волі українського народу і його державних Актів 22 січня 1918-19 рр. в Києві, 1 листопада 1918 р. у Львові, 14-15 березня 1939 р. у Хусті і 30 червня 1941 р. у Львові, ми вшановуємо рівночасно славному пам'яті Головного Командира УПА і Провідника ОУН в Україні ген. Романа Шухевича та усіх старшин і воїнів поляглих на полі слави. Ми вшановуємо тих старшин і воїнів, яким доля судила відійти у вічність поза межами Батьківщини. Їхні могили на чужині назавжди залишаться кляпчиком української землі. Ми вшановуємо тих членів визвольної боротьби ОУН-УПА, які за свій життєвий труд для визвольної справи діждалися відновлення самостійної України.

Відзначаючи 50-ліття утворення УПА, ми згадуємо Бойові Групи ОУН, з яких в умовах жорстокої боротьби українського народу проти нацистських окупантів постала в 1942 р. УПА, як всенародня суверенна збройна сила нації. Рівночасно відмічаємо «той велетенський вклад, що його внесла ОУН, керована Степаном Бандерою, в справу утеснення, зміцнення і розвитку УПА, вона скріпила її своїми високодіяними кадрами (члени ОУН становлять

понад 50% усього складу УПА), вона відстояла її політично від нападів як з боку опортуністичного табору, так і з боку національних ворогів України, вона доклала найбільших зусиль для успішного розвитку УПА і докладає їх сьогодні в рамках Української Гловної Визвольної Ради". (із „Заяви Гловного Командування УПА". Підпис: Гловний Командир УПА ген. Тарас Чупринка. Місце постою, Україна, 25 березня 1947 р.).

Відмічуючи 50-ліття утворення УПА, ми вшановуємо командирів і воїнів численних національних батальйонів інших поневолених народів, які в рядах УПА разом з українцями боролися проти брнатного і червоного спільного ворога під бойовими гаслами ОУН-УПА „Воля народам, воля людині!" і „За самостійні національні держави народів Європи і Азії!".

З приводу 50-ліття утворення УПА закликаємо український народ, усіх громадян України, уряд і Збройні Сили України та українську діаспору гідно і велично відмітити ці світлі роковини в історії визвольних змагань України за волю і державність. Рівночасно закликаємо президента України Леоніда М. Кравчука і Верховну Раду України відповідною ухвалою визнати, що змаг ОУН-УПА був антиімперіалістичною двофронтовою боротьбою українського народу проти нацистського і більшовицького поневолення України.

Зкликаємо теж названі органи влади назначити, згідно з козацькою військовою традицією в українськiм народі, день св. Покрови 14 жовтня державним святом Збройних Сил України.

50-ліття утворення УПА хай пригадає усім, особливо в сьогоднішніх обставинах важкого процесу наповнення реальним змістом Акту проголошення незалежності України 24 серпня 1991 р. і державного будівництва, що повноцінної державності ніхто нам не подарує. Державу треба відвоювати від імперських структур, за неї треба боротися на зовнішніх і внутрішніх фронтах. Вона від нас усіх вимагає дальшої самовідданої праці, жертвності, великих зусиль, волі, як криця і рішучості.

А бойові гасла ОУН-УПА хай послужать і сьогодні дороговказом на шляху змагань проти несімперіалізму і націонал-шовінізму політичних і військових кіл Росії і хай скріплять наші зусилля для відбудови, закріплення і захисту неподільності, сили і багатства Української Самостійної Соборної Демократичної Держави.

Слава Україні!

Героям Слава!

Провід
Організації Українських Націоналістів

червень, 1992 р.

ЗВЕРНЕННЯ

в 51-шу річницю Відновлення Української Держави Актом 30 червня 1941 року

Минуло пів століття від часу, коли в вогні 2-гої світової війни, що велася поміж двома імперіялістами - большевицькою Москвою й гітлерівською Німеччиною за панування над Україною - з волі Українського Народу, ОУН під керівництвом Степана Бандери проголосила Акт Відновлення Української Держави, у Львові в пам'ятний день 30 червня 1941 року.

Покликане Національними Зборами Українське Державне Правління, на чолі з Ярославом Стецьком, що включало представників майже всіх тодішніх українських політичних течій, одержало благословення двох найвищих ієрархів: митрополита Української Католицької Церкви - Слуги Божого Андрія Шептицького і Української Православної Церкви - Єпископа Луцького Полікарпа, пізнішого митрополита УАПЦ. По всіх містах і селах Західної України цей Акт був схвалюваний з великим ентузіазмом на масових вічах. На центральні і східні Землі України цю благовість понесли тисячні лави Похідних Груп ОУН, що дійшли до найбільш віддалених закутин України, зустрічаючи всюди підтримку українського населення.

Арештування німцями Степана Бандери, Ярослава Стецька і чільних членів Проводу ОУН і УДП, а відтак масових арештів провідного активу ОУН, здемаскувало гітлерівців, як "визволителів", а показало їхнє правдиве обличчя наїзників-колоністів. Тому український народ не пішов на співпрацю з новим окупантом, а за ініціативою ОУН створив збройну силу - Українську Повстанську Армію, яка в цьому 1992 році відзначає своє славне 50-ліття.

Як годиться державній нації, УПА стала на захист Акту 30 червня і зі зброєю в руках виступила проти обидвох окупантів, покликавши до дії визвольного-політичного керівництва - Українську Головну Визвольну Раду, з її Генеральним Секретаріатом, що його очолив Головний Командир УПА і Голова Проводу ОУН в Україні, ген. хор. Тарас Чупринка-Роман Шухевич.

Хоч історія не дала ще повної оцінки Актові 30-го червня 1941 року і кільканадцятьлітній збройній боротьбі ОУН-УПА (1942-1956), то окремі спомини і синтетичні праці в доповненні до понад двадцять-томового "Літопису УПА", вказують на безприкладну в історії народів героїчну епоху, коли б якась армія, без фабрик зброї, без допомоги ззовні лікарствами і боєприпасами могла так довго протистояти проти поліційних і спецвійськ могутньої імперії, котра для побороювання УПА заключила ще й потрійний союз (СССР-Польща-Чехословаччина). Не помогли також насильні переселення українців, бо переселенці на нових місцях створювали для окупантів нові фронти.

Згадуючи про події і значення тієї героїської епохи в найновішій історії України в 50-ліття створення УПА, ми схиляємо наші голови перед маєстатом жертв, які принесла Україна на жертвник Волі і своєї Державної Незалежності. І ніхто хай не думає, що розпад Московської Імперії під цю пору є вислідом тільки її нездалої економічно-соціальної системи. Без наростання національної свідомості серед поневолених націй на ґрунті визвольної боротьби попередньої епохи, імперія сперта на терорі і наїльстві могла б ще продержатися доволі довго. Головною силою, що розвалила Імперію був комплекс нерозв'язаних нею національних проблем. Частина тих проблем ще й досі турбує публічну опінію світу і рештки позostalої імперії, яка силою своєї інерції держить той зовнішній світ у сфері накинутих йому довгими роками стереотипів.

Новий Акт Державної Незалежності України, що його проголосила Верховна Рада України 24 серпня 1991 року, після Московського невдалого путчу, і потверджений всеукраїнським референдумом 1-го грудня 1991 р. є вислідом вікової боротьби українського народу за право бути господарем а не рабом на своїй прадідній землі. Зокрема останні десятиліття, ця боротьба не припинялась, міняючи інколи свої форми і натугу. Не було б цієї

боротьби, то й державна незалежність під цю пору була б надосяжна. З цього погляду, Борці за волю України, в своїй Незалежній Державі, мають віднайти своє почесне місце, гідність і пошану, що дорівнює тій же категорії громадян цивілізованих країн світу. Інваліди війни і каторжних поневірянь, з політичних і релігійних причин, мають знайти в Незалежній Українській Державі свого найвищого захисника, а відповідне законодавство має забезпечити їхні права на гідне людське життя і матеріальне забезпечення.

Українське Державне Правління використовувало всі можливості за останіх пів століття пропагувати ідею української незалежної держави між всіма народами світу через працю АБН та дуже активну діяльність Організацій Українського Визвольного Фронту різних країнах діаспори.

Українське Державне Правління, своїми демаршами перед урядами і політичними чинниками багатьох держав, зробило все можливе, щоб прискіпити процес визнання Української Держави, що постала в висліді Акту 24 серпня і підтверджена всеукраїнським референдумом 1 грудня 1991 року, як суб'єкта міжнародного права.

Припиняючи свою діяльність з моментом заіснування Незалежної Української Держави і її визнання більшістю держав світу, Українське Державне Правління закликає весь політичний і організований громадський світ в Україні і діаспорі, активно включитися в розбудову і закріплення існуючої Української Самостійної Демократичної Держави, щоб заповнити всі її структури повноцінним національним змістом, а на зовні оборонити її від недругів і ворогів.

Ми пропонуємо, щоб в новій Конституції було визначено спадкоємність Державних Актів 22 січня 1918-1919 рр, 1 листопада 1918 р. ЗУНР, 14 березня 1939 р. Карпатської України, 30 червня 1941 р. УДП і Маніфесту УГВР з липня 1944 р. в рахунок Української Держави, за виключенням УРСР, як держави з чужим колоніальним антидемократичним режимом. Це спадкоємство має увійти до преамбули Основного Закону.

Щоб революційно-визвольна боротьба ОУН-УПА була визнана законом, як визвольна боротьба за Українську Державу з усіма наслідками і привілеями для поляглих і їхніх родин та тих, що залишилися при житті.

Українське Державне Правління вірить що відновлена Українська Держава буде вічно жити й процвітати на честь і Славу нашого Героїчного і Великого Народу!

Слава Україні!

Героям Слава!

Українське Державне Правління!

Богдан Федорак
голова

Володимир Мазур
секретар

—:—

"Отже було необхідним у тексті Акту від 30 червня 1941 року підкреслити момент соборности, зазначити примат Києва, де Акт відновлення української державности мав бути проголошений, визнавши суверенітет Києва".

Ярослав Стецько

---:---

ВІДКРИТТЯ КОНФЕРЕНЦІЇ

Вельмишановна Подруго Голово Проводу ОУН,
Шановні Гости, Дорогі Друзі, Пані і Панове!

На початку нашої Конференції вшануємо однохвилинною мовчанкою світлу пам'ять і віддаймо глибокий поклін усім Борцям-Героям, відомим і невідомим, які впали в боротьбі за Українську Самостійну Соборну Державу, або які все своє життя присвятили служінню українській визвольній справі і відійшли у Вічність.

Вшановуємо пам'ять Провідників Організації Українських Націоналістів - Євгена Коновальця, Романа Шухевича, Степана Бандери, Степана Ленкавського, Ярослава Стецька.

Мені припала велика честь вітати Вас від Всеукраїнського Братства колишніх вояків УПА і від Інституту Політичної Освіти в Мюнхені на Конференції Українських Націоналістів.

Радісно освідомлювати, що після довгої, тяжкої і впертої боротьби впродовж десятиліть ми змогли зібратися в цій історичній залі у столиці Незалежної України - Києві, оглянути свої здобутки і втрати в минулому, оцінити сьогодення нашої молоді держави - України, та виробити нові підходи і методи праці в державотворчому аспекті.

Організація Українських Націоналістів із восьми Великих Звичайних і Надзвичайних Зборів тільки один провела на Рідних Землях і то в умовах гітлерівської окупації в серпні 1943 року на Бережанщині, Тернопільській області.

Було проведено декілька Конференцій ОУН в жорстоких умовах московсько-більшевицької окупації і підпільної боротьби. Одна з останніх Конференцій в Краю відбулася літом 1949 року в Карпатах, яка підготувала й передала на затвердження УГВР відому "Відозву Воюючої України до Української Діаспори", виробила нову методику підпільної боротьби в умовах нечуваного терору МВД-МГБ та цілої комуністичної тоталітарної машини.

В цьому часі була спроба створити нову, паралельну, більш законспіровану Організацію Українських Націоналістів з людей, які проживали легально. Ця організація була під назвою "Олег", скорочено від слів "Організація з легальних членів". Вона була настільки таємною, що підшукувати і вишколювати в індивідуальному порядку мали право тільки керівники районних, надрайонних та окружних референтур.

І ось сьогодні, 28 березня 1992 року, починає свою роботу перша Конференція Українських Націоналістів у столичному граді - Києві, в Незалежній Українській Державі.

Дозвольте оголосити Конференцію відкритою та побажати плідної, успішної праці на благо Української Нації!

Слава Україні!

хор. Михайло Зеленчук
Голова Всеукраїнського Братства УПА

---:---

Від Редакції: всі матеріали тієї Конференції - доповіді, співдоповіді, резолюції і важливіші привіти появляться в цьому "Бюлетені...", в журналі "Визвольний Шлях", а більшість в "Шляху Перемоги", "Гомоні України", "Українській Думці" тощо. В Україні появляться вони в журналі "Науково-Літературний Вісник", що скоро появиться на ринку.

КОНФЕРЕНЦІЯ УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛІСТІВ

*“Український націоналізм —
минуле, сучасне, майбутнє”*

ПРОГРАМА

Київ — 1992

Субота, 28.3.1992

- 10.00 I. Відкриття — *Михайло Зеленчук*
II. Покликання Президії Конференції
- 10.30 III. Програмова доповідь —
Слава Стецько, Голова Проводу ОУН
“Український націоналізм і його роля в закріпленні
та розбудові Української Самостійної Соборної Держави”
- 11.00 IV. ПЕРША СЕСІЯ: “Визвольна боротьба
за незалежність України”
модератор: *Омелян Кушпета*
1. Політичні та військові формації визвольних змагань —
Григорій Васькович
 2. Історична роля ОУН-УПА в боротьбі
за Українську Державу — *Володимир Косих*
 3. Розвиток націоналістичної думки
в Україні в теорії і практиці — *Петро Дужий*
- Дискутанти: *Ярослав Грицак, Ігор Ходак, Степан Семенюк*
- 13.00-14.30 ОБІДНЯ ПЕРЕРВА
- 14.30 V. ДРУГА СЕСІЯ: “Україна сьогодні”
модератор: *Лесь Танюк*
1. Розподіл політичних сил в Україні — *Ярослав Сватко*
 2. Проблеми державного будівництва — *Лариса Скорик*
- Дискутанти: *Іван Кандиба, Олександр Нарбут,
Євген Місило, Микола Головач, Євген Смірнов*
- 16.30 VI. ТРЕТЯ СЕСІЯ: “До роз'язки проблем державного
будівництва”
модератор: *Омелян Коваль*
1. Зasadничі постуляти в будові Української Держави —
Роман Зварич

2. Економічна програма: пріоритетність незалежної економічної системи в Україні — *Омельян Кушпет*
3. Соціальне питання: концепція соціальної справедливості — *Михайло Ратушний*
4. Концепція державної оборони — *Степан Хмара*
5. Україна і світ, основні засади української зовнішньої політики — *Борис Потопенко*

18.00-19.30 ВЕЧЕРЯ

19.30 ДИСКУСІЯ

Дискутанти: Михайло Присяжний, Роман Коваль, Степан Сапеляк, Віталій Журавський, Григорій Гребенюк, Волод Олійник, Андрій Коваль, Євгеній Лисицин, Василь Січк

Неділя, 29.3.1992

9.00

VII. РОБОЧА СЕСІЯ

1. Політична група — керівник: Ярослав Дашкевич
вступне слово: Микола Яковина
2. Економічна група — керівник: Володимир Ярименко
дискутант: Іван Тимошенко
3. Військова група: керівник: Юрій Лисицин
дискутанти: Володимир Мулява, Анатолій Снігур
4. Зовнішньо-політична група — керівник: Роман Зварич
5. Соціальна група — керівник: Олександр Іващенко
6. Група до питань культури і освіти — керівник: Михайло Саченко
вступне слово: Євген Сверстюк
дискутанти: Неля Танюк, Ганна Стеців
7. Правнича група — керівник: Юрій Айвазян
вступне слово: Нестор Гнатів
дискутант: Віктор Некозаков
8. Група інформації і пропаганди — керівник: Михайло Осадчий
дискутанти: Ярослав Лемик, Сергій Герман, Степан Сапеляк
9. Група виховання молоді — керівник: Віктор Рог
дискутанти: Юрій Калиниченко, Віктор Шкуратюк
10. Група АБН — керівник: Стефанія Букшовава
дискутант: Марія Базелюк

13.00-14.30 ОБІДНЯ ПЕРЕРВА

Продовження робочої сесії

14.30

VIII. ЧЕТВЕРТА СЕСІЯ:

модератор: Роман Панкевич

1. Звіти робочих груп
2. Проголошення постанов та кінцевого комунікату Конференції

IX. ЗАКРИТТЯ КОНФЕРЕНЦІЇ

УКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛІЗМ І ЙОГО РОЛЯ В ЗАКРІПЛЕННІ ТА РОЗБУДОВІ УКРАЇНСЬКОЇ САМОСТІЙНОЇ СОБОРНОЇ ДЕРЖАВИ

Наша сьогоднішня Конференція Українських Націоналістів відбувається вперше на рідних землях, в нашій древній столиці Києві, і у вільній Україні. Це не є правдою, що цю волю ми дістали без пролиття краплі крові, бо за державну незалежність України гинули мільйони — гинули під Полтавою, в Першій і Другій світових війнах, мільйони були помордовані організованим голодом, гинули в лавах борців ОУН-УПА, в тюрмах і концтаборах Сибіру. Народ наш, хоч гноблений і давлений десятиліттями, не завів, і 1 грудня 1991 року могутнім волевиявленням заявився за Демократичну Самостійну Соборну Державу.

Але відразу зависла над нашою Україною нова загроза — Мінська угода, що породила т. зв. Співдружність незалежних держав, проти якої зараз широко протестують робітники, старшини і вояки української армії, молодечі організації та загалом національно свідомі українці й представники національних меншин України.

Проти т. зв. Співдружності рішуче виступає Організація Українських Націоналістів. ОУН завжди боролася і боротиметься проти будь-яких намагань пов'язати Україну з Росією різними півдержавними формами, як федеральними, конфедеральними і союзними, чи їх намісниками, а буде сприяти лише такій політиці, яка абсолютно не допустить до поневолення України російським неоімперіялізмом будь-якого вигляду.

Рівночасно хочу наголосити, що ОУН бореться проти російського імперіялізму, а не проти держави російського народу на його етнографічній території. VII Великий Збір ОУН, що відбувся 1987 року, каже: „ОУН не виключає із спільного фронту проти російського імперіялізму і комунізму тих сил, які будуть боротися за російську національну державу в її кордонах“.

Справжніми союзниками України можуть бути лише ті політичні сили інших народів, які визнають конечність існування незалежної української держави. В основу української зовнішньої політики кладемо принцип орієнтації на власні сили. Історія показала, що чужі сили, із Заходу, а чи зі Сходу завжди намагалися використати українське питання для своєї мети. Це стосується Росії, Німеччини та всіх інших чужих сил. Зараз Захід зрозумів, що процесу розвалу імперії не стримати, бо прийшла доба націоналізму і принципу побудови світу на національних державах. Ми за тісну співпрацю між державами, але державами вільними, і як рівні з рівними.

Імперсько-комуністична ідеологія скрахувала, а панівними стають ідеї націоналізму. Інакше й бути не може, бо націоналізм несе найбільш демократичну систему, систему народовладдя.

В державному і суспільно-політичному аспектах націоналізм — це лад майбутнього. В історичному аспекті ідея нації з вузького кола дружинників-лицарів чи козацтва стала всенародною. Її носієм став увесь нарід, що всупереч масовому теророві ворога вилонював завжди нову еліту духу, не пов'язану станом чи класом, але етично-морально й ідейно з усією нацією. Сьогодні націоналізм стає всенароднім явищем. Це всенародній рух, рух культурних діячів, селян, робітників, технократів, усіх верств народу. Як світоглядно-ідеологічний рух, як етично-культурний феномен, як ідейно-політичний рух, — він є історичним явищем (адекватним даній епосі). Проте ж на сьогодні він проявляється в практично-політичному, державному і соціально-політичному аспектах як всенародне явище. Націоналізм є ладом майбутнього, який щойно має бути здійснений на місці дотеперішнього державного і соціально-політичного ладу. Комунізм — це збанкрутована система життя, яка відкинула людство назад, ставши системою рабства. В основу нового державного і соціально-політичного ладу наш український націоналізм ставить ідею нації-спільноти, а не виключний егоїзм одиниці; добро родини, національну

суспільно-громадську людину; націю, а не клясу, співпрацю усіх верств нації та виключення визиску однієї частини нації другою, відкидає клясократичну ненависть і взаємопожирання.

Не відповідає правді, що демоліберальний устрій є останнім словом історії і що тільки він може забезпечити права одиниці-людини. Націоналізм вже ідеологічно і етично виключає насильство над одиницею, коли уважає людину Богоподібним Єством, а співпатріотів — членами однієї спільноти нації. Очевидно, практичне забезпечення законом і дією прав одиниці, родини, нації в гармонійному пов'язанні взаємоінтересів і солідарности та у розумінні людини як національно-суспільним змістом визначеної істоти — розв'язання можливих протиріч забезпечується за всенароднім волевиявленням, тобто перебранням влади народом, народовладдям. Коли критикуємо дотеперішні державні і соціально-політичні системи, то це не означає, що людський і національний геній у боротьбі і змагу за справедливість і правду не залишив тривалих цінностей, на яких не варто б базуватися. Проте ж не думаємо, що державні і соціально-політичні лади є вічні.

Свободу і права людини та суверенність нації можна забезпечити не обов'язково лише за допомогою демоліберального ладу. Українське народовладдя існувало вже тоді, коли демолібералізму ще не було на Заході. Тому тримаймо зв'язок зі своїм, а не наслідуймо обов'язково завжди чужі приклади-взірці. Треба будувати на своїх первнях, респектуючи Людину — Богоподібне Єство — в рамках Нації, що є твором Бога.

Наша Запорізька Січ, наша козацька, а також княжо-королівська доби не знали рабства. Нам його принесли загарбники-чужинці. Ми за вільне, пряме, таємне, всенародне виборче право, яке визначить владу, притаманну українській правості й духовості та суспільному ідеалові. Ця влада має гарантувати право приватної власности не лише на продукти, а й на означеного роду засоби праці, зокрема, приватну власність хлібороба на землю, бо людина є дійсно вільна тоді, коли вона є економічно незалежна від накиненого наглядача. Ми за те, щоб наша держава дбала про цілісне добро Нації, про добро людини і добро одиниці, гарантуючи їм усі права. Сам народ повинен у вільно обраному законодавчому органі визначити бажану йому форму власности на засоби продукції, щоб і форми власности забезпечували свободу та справедливість.

У Постанові VI Великого Збору ОУН з 1981 р. читаємо:

«В соціально-економічній площині ОУН прагне здійснити в українській державі право кожного громадянина на приватну власність і гарантію для кожного мешканця України на гідні умови життя, особисту безпеку, ріст добробуту та соціально забезпечення. ОУН прагне цілковито знищити і викоринити тоталітарну, монархічну систему, впроваджену в Україні російськими окупантами-завойовниками».

Наш націоналізм, за вченням Тараса Шевченка, уважає членів нації «живих, мертвих і ненароджених» синами і дочками, братами і сестрами однієї Матері — України.

Український народ є господарем-сувереном прадідньої землі, але всі жителі України — наші брати і сестри, при умові, що разом з нами служитимуть вірно Україні і будуватимуть українську державу.

Відносно міжнароднього політичного ладу, наш націоналізм базується на взаємному визнанні права кожного народу на державну самобутність в новому світовому ладі, побудованому на ідеалах свободи і справедливості та звільненому від Дамоклового меча ядерного шантажу.

Наш український націоналізм - це антирасизм, антиімперіялізм, антиколоніялізм, анти тоталітаризм, антикомунізм.

З повним почуттям відповідальности супроти майбутньої долі нашого народу Провід ОУН прийняв рішення багато активніше включитися в явні політичні, економічні та суспільні процеси, виробивши для цього всеохоплюючу програму державного будівництва та розбудови суто українського національного, суверенного суспільства. ОУН ніколи не змагалася за владу для себе і ніколи не ставитиме у своїй програмі за основну ціль власне владопосідання. Ведена нами національно-визвольна боротьба завжди керувалась одним пріоритетним принципом: потрібно відвоювати владу нації, у висліді чого наш нарід міг би стати господарем на своїй

землі в Українській Самостійній Соборній Державі. Особливо під таким кутом була розпрацьована і розпрацьовується програма нової державної побудови та нового світового ладу, ідейно запроєктованого в нашій визвольній боротьбі та обоснованого на універсальних ідеалах свободи і справедливості.

Беручи все це під увагу, Провід ОУН вирішив скликати Конференцію Українських Націоналістів, яка має бути спробою для більш інтенсивної консолідації всіх націоналістичних сил, для з'єднання одностайців, які досі були з нами ідейно спаяні. Ця наша науково-політична конференція, тема якої — «Український націоналізм — минуле, сучасне, майбутнє», має подвійну мету. По-перше, представити історичний нарис розвитку українського націоналістичного руху в правильному, об'єктивному наświetленні, наголошуючи його прогресивний визвольницький, державотворчий та корінно демократичний характер. По-друге, і що найголовніше — виробити програму закріплення нововідвойованої української держави та її розбудови на майбутнє.

Приймаючи рішення в тій справі, Провід ОУН особливо керувався наступними міркуваннями: коли ми збираємося творити в Україні нові структури, що дадуть усім українським націоналістам нагоду включитися в систематичну діяльність, то насамперед потрібно виробити зміст дії, яким пізніше можна виповнити ці структури, щоби забезпечити ще в зародку їхню ідейну унапрявленість. В Україні діятиме постійний Секретаріат Конференції в дусі постанов, випрацьованих комісіями цієї Конференції Українських Націоналістів.

Головним нашим бажанням є: допомогти народові усунути все чуже і руйнуюче, насажене ворогами України, відродити з нашого світлого минулого і творчим генієм народу побудувати нове і наше, тривале і величне. В цьому важкому завданні будемо підтримувати всі національні сили, партії і організації, їх здорові почини та ініціативи, які будуть спрямовані на відбудову української держави. Ми не сумніваємося в тому, що багато з тих, які по неволі потрапили в полон чужої Україні ідеології, зараз горять бажанням служити вірно своєму українському народові. Однак, ми рішуче заявляємо, що нам не по дорозі з тими, що лише поміняли вивіски, але далі служать чужим, старим чи новим імперіальним інтересам чужої нації. Ми закликаємо всіх громадян України - не лише українців, але й росіян, що народилися і виростили на нашій, такій багатій і такій пограбованій землі, усі меншини — татар, євреїв, поляків, болгарів, німців, греків, білорусів та інших — стати з нами до спільного фронту будувати нашу спільну державу — Українську Самостійну Соборну Державу.

Українська держава — територіально, населенням та економічним потенціалом європейська потуга — повинна стати партнером у міжнародних зносинах держав Європи і світу з рівноправною участю в політичних, економічно-торговельних і культурних інституціях, для нормування і забезпечення мирного співробітництва.

Із розбудовою національної влади в Україні, паралельно мусить іти розбудова нашої національної армії з усіма видами модерної зброї. Ми за без'ядерну Україну, але за знищення ядерної зброї на нашій території, а не вивіз її до Росії, щоб там зростаючі сили реакції шантажували нею і нас, і весь миролюбний світ.

Сповнилася наша мрія. Боже Провидіння дозволяє нам на нашій землі, зрошеній кров'ю героїв, будувати свою державу. Ми до неї йшли крізь млини смерти, тундри і тайги Сибіру, джунглі Америк, розлогі простори чужих країв і столиць, зберігаючи у серцях любов до нашого незламного народу, задивлені лише в одну зорю — зорю України. Хай же ця любов дасть нам творчу силу об'єднати всі наші зусилля для відбудови нашого храму. Очі світу звернені на нашу Україну, на 52-мільйонну європейську націю. Світ чекає, щоб вона почала рядити собою, перебрала належну їй владу в свої руки, прочистила поля, ріки і города, а на сторожі своїх кордонів поставила воїнів мудрих і хоробрих, щоб нас шанували сусіди близькі і далекі. Ми йшли вперто, незламно до нашої мети, бо ми твердо вірили в Божу справедливість і велику місію нашого народу творити на грані двох світів нове життя. Нас гартував біль по втраті мільйонів у великому організованому Москвою голоді, нас гартувала чорнобильська трагедія, ми пережили гітлерівське і большевицьке пекло, нам були не страшні ні муки, ні тортури, бо нашій нації було призначено вижити, вистояти, відродитися і знову зайняти належне місце у народів вольних колі.

Політичні й військові формації Визвольних Змагань України, їхня ідеологія і досвід для нових завдань у незалежній державі

Організована боротьба за незалежність України в нащому столітті тривала без перерви довгі десятиліття, тобто повних 74 роки, отже три чверті століття. Починаючи від березневої революції 1917 року, були організовані постійні акції боротьби українського народу аж до проголошення незалежності української держави минулого, 1991 року. Ця довготривала українська боротьба в такий вагомий період історичних подій в Європі, з двома світовими війнами і великими змінами світових політичних укладів, прибирала різні форми й вияви, але в основі це були постійні змагання нашого народу за визволення України з-під чужого панування. Разом з перманентною активною боротьбою проводилися ідейна підготовка і політична освіта народніх мас, поширювалася національно-визвольна література з метою підготувати і об'єднати цілий нарід до революційного завершення тієї боротьби, через насильне збурення тоталітарної системи поневолення і побудови незалежної держави на нових моральних і правних та демократичних принципах. Головніші події тих організованих змагань українського народу, ролю в них провідних постатей і головних ідейних настанов хочу подати тут до загального обговорення, щоб на новому етапі праці у вільній державі мати на увазі досі пройдений шлях боротьби та ідейні здобутки минулих десятиліть, з яких впливатимуть напрямні для нового покоління у діяльності для закріплення й розбудови незалежної держави. Нам судилося жити у власній незалежній державі й на нас лежить велика відповідальність за долю України перед нащадками та перед історією.

Перший революційний чин історичного значення у боротьбі за визволення України довершили 1917 року три українські партії, які керували в той час політикою України, а саме: соціалісти-революціонери з Грушевським і Ковалевським у проводі, соціалісти-демократи, репрезентовані Винниченком і Петлюрою, та соціалісти-федералісти, очолені Єфремовим. Утворена у квітні 1917 року Центральна Рада на чолі з проф. М. Грушевським видала свій Перший Універсал і проголосила самочинно, революційним актом, без згоди московського Тимчасового Уряду, право на автономію України. В тому Універсалі сказано: «Хай буде Україна вільною» ... «Ніхто краще від нас не може знати, чого нам треба...» Вслід за тим створено Генеральний Секретаріят, тобто український уряд у Києві.

Черговим революційним кроком українського уряду до усамостійнення був його Третій Універсал, виданий зразу після большевицького перевороту у Москві. Цим Універсалом проголошено Українську Народню Республіку, декларативно ще в федерації з Росією, але вже з визначенням території України, проголошенням земельної реформи і заповідженням скликання Установчих Зборів. Та найбільшим чином, що його у політичному розумінні перевела Центральна Рада, було рішуче відкинення большевицького ультиматуму з грудня 1917 року і місяць пізніше, 22 січня 1918 року, проголошення Української Народньої Республіки самостійною, ні від кого незалежною державою. З того часу розпочалася збройна боротьба України з Росією, яка численним військом напала на Україну, щоб знову її поневолити.

Того ж самого 1918 року в листопаді, після упадку австрійської монархії, проголошено незалежність Західньої України і також зразу прийшло до збройної війни з поляками. Проголошення довершила Українська Національна Рада у Львові, яку очолював д-р Петрушевич. У січні 1919 року Національна Рада ухвалила і

Дозвольте закінчити словами поета:

Побратими, гляньте на руїни, —
То ж не прах, не камені прості!
То в руці Святої України
Всесвіту Ворота Золоті!

Слава Україні!

перевела злуку Західньої Української Народньої Республіки з Українською Народньою Республікою, а президент Петрушевич став членом Директорії, затримуючи автономію західніх областей Української Народньої Республіки з окремим галицьким урядом.

Для наступних поколінь ці проголошення незалежності України відіграли дуже важливу роль при оформленні нової визвольної ідеології — ідеології українського націоналізму, а також для правової основи до дальшої боротьби за незалежність. Ідею національної свободи, яку поставлено в основу актів державности у формі проголошення суверенности нації, новий український політично-революційний рух прийняв як центральну ідею в системі своєї ідеології, і навіть саме поняття «нація» лягло в основу назви визвольного руху. Пізніше, розпрацьована обширно ідеологами націоналізму Липинським, Донцовим та іншими, — ця ідея об'єднала всі національні сили до дальших безперервних змагань у наступних десятиліттях.

Центральна Рада і її уряд, крім узаконення ідеї національної свободи, розпрацьовали також ідею української державної політики з демократичним ладом і ідею соціальної справедливости, з приватною власністю, але, на жаль, через свою антимілітарну настанову здебільша лишили поза увагою ідею збройної боротьби, зглядно ідею оборони України, цю важливу ділянку в державному будівництві. Ідею збройної оборони держави підніс Симон Петлюра, член уряду УНР, голова Директорії і Головний Отаман військ УНР, а також Євген Коновалець, командант зорганізованих ним у Києві 1917 року Січових Стрільців, які під військовою зверхністю Петлюри боролися на протибольшевицькому фронті до грудня 1919 року.

Симон Петлюра залишив цінний матеріал до вивчення української політичної думки та історії визвольних змагань. З його спадщини багато можуть скористати політичні й військові діячі теперішнього часу. У Парижі, де він упав жертвою російсько-большевицького атентату 1926 року на 47 році життя, є цінна бібліотека його імени й пам'ятковий музей.

Два принципи духової спадщини Петлюри хочемо тут особливо підкреслити. У зверненні до населення всієї соборної України у вересні 1919 року він пише, що перша підвалина у програмі уряду УНР — це «самостійність і незалежність Української Народньої Республіки, — щоб ніхто з близьких та далеких сусідів не замахнувся на наше самостійне державне життя та добробут українського народу». Другим підставовим принципом у програмі Петлюри та уряду УНР була засада, що за здобуття незалежності української нації треба боротися за всяких умов. На політичній нараді в листопаді 1919 року Петлюра сказав: «Панове старшини і козаки, візьмемось до праці в цей тяжкий момент, щоб зберегти єдину надію України, регулярну армію, бо тільки наша боротьба і перемога може визволити Україну від чужого панування». Таким чином Симон Петлюра вперше дуже чітко визначив ідею визвольної боротьби народу, яка потім ввійшла в систему ідеології українського націоналізму. Його твердість і вірність ідеї боротьби за незалежність України спричинилися до того, що його заповіт боротьби українського народу продовжується цілі десятиліття.

Близький співробітник Петлюри по військовому ділі у київському періоді боротьби 1917-1919 рр. Євген Коновалець був другим по Петлюрі політиком того часу, який першочерговим завданням завжди ставив ідею збройної оборони держави. Тому саме Євген Коновалець по розформуванні Січових Стрільців разом із старшинами цієї формації, членами Стрілецької Ради, не маючи змоги провести ідею творення нового осередку регулярної української армії на українському терені, зразу підготовляє ґрунт для підпільної боротьби проти окупації України і вже 1920 року організує Українську Військову Організацію (УВО) для цього завдання. В серпні 1920 року з його ініціативи відбувся у Празі З'їзд відпоручників українських військових організацій за кордоном, на якому винесено чіткі постанови, виразно протиставні до політики обох еміграційних урядів. У цих постановах сказано: «З'їзд стоїть на становищі повної соборности і самостійности України», чого, з огляду на свої політичні орієнтації, не притримувався в той час ані уряд УНР, ані уряд ЗУНР. Далі на цьому з'їзді військовиків у Празі винесено постанови щодо провадження дальшої послідовної боротьби за самостійність України. Тоді вирішено, всупереч

настанові уряду Петрушевича, не надіятися на спасіння з боку Антанти, а вірити лише у свої власні сили, кomu змога - повернутися на українські землі та активно включитися в працю і боротьбу на Україні. Ці постанови військового з'їзду в Празі, а також питання стрілецької ідеології Коновалець обговорює у своїй публікації «Причинки до історії української революції», що була видана 1928 року. Про постанови з'їзду він пише так:

«Ми не могли погодитися з тактикою, яку пропагував галицький уряд: не цікавитися справами «Наддніпряниці» і звернути всю свою увагу на концепцію самостійної Східної Галичини... Такий погляд різко суперечив цілій стрілецькій ідеології. Тому січовострілецькі старшини, де б вони не були і на якій ділянці не працювали б, — завжди не погоджувалися з пропагованим галицьким урядом внутрішньоукраїнським сепаратизмом та намагалися ділом доводити необхідність найтіснішої співпраці галичан та наддніпрянців».

Питання стрілецької ідеології полковник Євген Коновалець порушує найбільше при згадці про гурток під назвою «Молода Галичина», створений влітку 1921 року у Відні. Він пише, що «основниками гуртка були визначні колишні стрілецькі старшини і кілька старшин з молодих галичан, однодумців стрілецької ідеології. Цей гурток мав на меті дати зав'язок до створення громадсько-політичної організації всеукраїнського характеру з метою:

- протидіяти ширенню ідеології територіального сепаратизму,
- боротися в Галичині з русофільством і польонофільством, підносячи гасла чистого націоналізму,
- остерігати народ перед надмірним оптимізмом щодо успіху дипломатичної акції галицького уряду,
- спонукати до організації всіх живих сил народу у всіх ділянках його життя,
- забезпечити молодь, селянство та робітництво перед гаслами, ворожими всеукраїнській національній ідеології».

Розглядаючи подані тут завдання «Молодої Галичини», бачимо, що під назвою «стрілецької ідеології» треба розуміти три головні ідеї націоналістичної ідеології, що їх до сьогоднішнього дня визнають організації українського визвольного руху. *Першою і головною з них є ідея національної свободи* (або ідея нації), під поняттям якої розуміється суверенність і соборність народу як органічної спільноти. Другою ідеєю в системі стрілецької ідеології є *ідея української визвольної політики на основі принципу власних сил* без орієнтації на чужу допомогу. Третьою ідеєю у системі стрілецької ідеології є *ідея визвольної боротьби*, яка означає, що організування боротьби на Україні мусить бути за всяких умов.

Аналізуючи представлені тут події і постанови, приходиться уточнити, що урядові чинники, які відкинули ультиматум російських большевиків, проголосили незалежність України і її злуку 1918-1919 рр. та розпочали оборонну боротьбу України, фактично започаткували творення національної ідеології. Це сталося не з теоретичних міркувань, але з практичної державної політики у воєнний час, коли Центральна Рада і її уряд побачили, що чужа влада, хоч і пролетарська, а не царська, є все одно ворожою до всіх верств українського народу, в тому і до чужонаціональних пролетарів.

Незалежно від Центральної Ради, ідеологічні питання націоналізму видвигнув власне Євген Коновалець із своїми однодумцями, співпрацюючи у військовій ділянці з урядом УНР у Києві. Після програних визвольних змагань вони дають початок для оформлення системи національної ідеології, за принципами якої впродовж десяти років вели збройну боротьбу бойовики Української Військової Організації і яку остаточно прийнято на Першому Великому Зборі Організації Українських Націоналістів 1929 року.

Історичні й політологічні праці Вячеслава Липинського та виразно політично-педагогічні праці Дмитра Донцова внесли великий вклад до широкого насвітлення національно-ідеологічних проблем, але фактично ідеологія була створена і прийнята перед тим, заки появились ці твори названих авторів, тобто була прийнята в час практичної політичної діяльності в активній боротьбі організованих середовищ українського уряду й війська. Саме тому українська національна ідеологія, як її розуміла створена 1929 року Організація Українських Націоналістів, стала дійсно спільним добром усіх українських політичних

середовищ, крім Комуністичної партії України. І досі в незалежній українській державі не можна нічого відкинути від тих ідей, які зачисляємо до системи національної ідеології.

Не маючи змоги в короткій доповіді зупинитися над окремими етапами визвольної боротьби, яка тривала, як було сказано, 74 роки, слід, однак, ствердити, що створені Євгеном Коновальцем організації: УВО, яка займалася не лише бойовими акціями, але також політичним вихованням народу до 1930 року, а потім Організація Українських Націоналістів до вибуху Другої світової війни 1939 року, своїми акціями й працею дали великий вклад у розбудову і поширення визвольної боротьби, особливо під польською окупацією. Боротьба цих організацій проходила під проводом полк. Коновальця до 1938 року. У воєнний час і по Другій світовій війні, не зважаючи на жорстоке переслідування з боку гітлерівської Німеччини і большевицької Москви, ОУН і УПА ціле десятиліття протиставлялися російсько-большевицьким окупаційним військам і навіть на засланнях у Сибірі ці організації зуміли організовано давати відсіч режимним властям і їх сексотам.

УВО складалася переважно з військовиків різних армій, тоді як в ОУН і УПА до організаційної діяльності включилася велика кількість молодшої генерації в Галичині. Про діяльність і всесторонні акції цих організацій написано багато творів, які тепер чимраз більше поширюються в Україні.

У боротьбі організації УВО, ОУН і УПА понесли великі жертви провідних і рядових членів. Сам полковник Євген Коновалець згинув від бомби російсько-большевицького агента, подібно як Симон Петлюра, а потім Степан Бандера, вибраний на Голову Проводу ОУН три роки після смерті Євгена Коновальця.

Головне значення Степана Бандери для українського визвольного руху на посту Голови Проводу ОУН в тому, що він зумів у різних обставинах знайти спосіб і методи ведення не тільки ідеологічної і політичної діяльності, а також збройної боротьби. Найзамітнішими для характеристики Бандери є три етапи його діяльності. Перший етап — це роки 1933-34 на становищі Крайового Провідника Західніх Українських Земель, перервані довгорічним ув'язненням у Польщі. Другий етап — це роки 1940-41 на становищі Голови Проводу ОУН з осідком на еміграції. Цей період закінчився німецьким концентраційним табором. Третім етапом діяльності Степана Бандери є роки 1945-59 на становищі Голови Проводу всієї ОУН і на становищі Голови Проводу Закордоних Частин ОУН. Усім трьома етапами діяльності Степана Бандери притаманне головне наставлення в тому напрямі, щоб за кожних обставин боротьби організувати збройні кадри організації. Революційна організація мусить мати збройні кадри — така була провідна ідея Бандери впродовж цілого його життя. Власне Петлюра, Коновалець, Шухевич і Бандера мали в тому питанні спільне настановлення і завжди знаходили способи для організування збройних кадрів.

Практична революційно-визвольна діяльність Степана Бандери знаходила своє обґрунтування також у його теоретичних працях. Теоретичну підбудову цілої діяльності у воєнні роки маємо в постановах Другого Великого Збору, зміст яких був виготовлений під безпосереднім керівництвом Степана Бандери як Голови Революційного Проводу і в Інструкції під назвою «Боротьба і діяльність ОУН під час війни». В третьому етапі діяльності треба відмітити, крім численних статей на ідеологічні і політичні теми, його теоретичну працю «Перспективи української національної революції». Саме під таким заголовком вийшла й повна збірка його друкованих праць.

Найближчим співробітником Степана Бандери з самих початків існування ОУН був Ярослав Стецько, який, зокрема, зайнявся розробкою ідеологічно-політичних концепцій визвольної боротьби. Йому належать численні статті в Краю й за кордоном. З рани ОУН Ярослав Стецько 1941 року проголосив у Львові відновлення Української Держави й був обраний Національними Зборами головою Українського Державного Правління. Після війни на еміграції він очолив зовнішньо-політичну референтуру ОУН і Антибольшевицький Блок Народів та провадив інтенсивну діяльність для винесення справи визволення України на міжнародній форум.

У нашій доповіді хочемо підкреслити одну з дуже важливих концепцій Ярослава Стецька: про визволення поневолених народів як чинника для ліквідації загрози атомної війни. В його статті «Атомові війна чи політика визволення», опублікованій 1955 року, читаємо: «Дійсний рятунок ... перед нищівними наслідками атомової війни полягає насправді виключно у розв'язанні національних революцій і визвольних воєн усередині большевицької великодержави.»

У зв'язку з тим Ярослав Стецько домагався беззастережного визнання з боку вільних держав західного світу національно-державних прав поневолених народів на цілковиту політичну самостійність і незалежність.

1968 року Ярослав Стецько був обраний Головою Проводу Організації Українських Націоналістів. Саме в цьому році відновлено Провід цілої ОУН, Закордонними Частинами якої одну декаду керував Степан Ленкавський.

Діяльність Організації після смерті Ярослава Стецька 1986 року очолив Василь Олесків, а відтак, 1991 року, на Голову Проводу ОУН обрано Славу Стецько, дружину Ярослава Стецька і його довголітню співробітницю в зовнішньо-політичній діяльності й діяльності АБН.

Організація Українських Націоналістів вклала багато праці також за межами України, а саме: в організацію громадського життя, видавничу діяльність розгорнула велику активність у міжнародних зв'язках. Організаційна праця закордоном причинилася до втримання української національної субстанції. Через громадські та молодіжні організації значно сповільнено асиміляцію.

Вивчення історії УВО, ОУН і УПА та діяльності інших міжвоєнних (у Галичині) і еміграційних партій необхідне для пізнання правди про визвольні змагання, яку донедавна російсько-большевицька пропаганда злобно і фальшиво подавала до відома.

Після цієї історичної аналізи визвольної боротьби минулих десятиліть і окреслення головних чинників у створенні української національної ідеології приходить до подати, що саме розуміємо під тим поняттям. Дефініція цього поняття звучала б так:

Ідеологія — це оформлена система ідей, зображень, вартостей і норм, і як така є соціальною функцією, реально існуючою в суспільстві. Всякі політичні рухи, організації й партії мають свою ідеологію, якою висловлюється стремління народу до всестороннього розвитку і національних змагань. Але ідеологія може бути правдива або фальшива. Правдива впливає з власної культури, згідна з наукою і не протиставна релігії. Фальшива — створена на спекулятивних доктринах, наприклад, марксизм.

Прийнята Організацією Українських Націоналістів під керівництвом Євгена Коновальця та опрацьована на чергових Великих Зборах і Конференціях Організації, а також представниками української науки, політиками та публіцистами, українська національна ідеологія ґрунтується на таких головних ідеях: *примат духовости, національна свобода, державницька політика, соціальна справедливість і визвольна боротьба*. Ці ідеї були висловлені поетичною формою в політичних поемах Шевченка, потім, частково, в Книгах Битія Костомарова, сильно заступлені в Міхновського та практично виявлені творцями Четвертого Універсалу, а зокрема у збройній боротьбі та політичній діяльності Симона Петлюри і Євгена Коновальця. Оформлену на основі цих ідей ідеологію можна назвати також нашою українською Правдою - в розумінні слова „Правда“, уживаного в політичних поемах Шевченка. В тому сенсі можемо сказати так: основою української національної ідеології є кілька головних Правд-ідей, в ім'я яких ішла боротьба нашого народу проти польського, німецького та російсько-большевицького панування на Україні.

Перша правда стверджує той факт, що українці є християнською нацією і тому відкидають голошену большевиками філософію матеріалізму як спекулятивну і не згідну з дійсністю.

Друга правда проголошує, що нація, а не кляса, є основною формуючою силою історичного процесу і як найвища людська спільнота зі своїми об'єктивними і суб'єктивними прикметами має право на суверенне життя серед інших націй світу.

Третя правда вважає початковим постулятом української нації створення української суверенної держави на етнографічних українських землях, побудову демократичного ладу в тій державі та створення в ній можливостей всебічного розвитку українському народові.

Четверта правда приймає принцип соціальної справедливості, спертої на демократичному ладі. духовій свободі, приватній власності і свободі політичних та громадських організацій.

Врешті, *п'ята правда* в системі української національної ідеології говорить, що за здобуття незалежності української нації треба боротися за всяких умов.

Кожну з названих Правд-ідей можна до подробиць опрацювати, розвивати і інтерпретувати, примінюючи їх до конкретного життя в суспільстві. Але кожна з цих названих тут ідей заперечує категорично ідеологію російських большевиків. Наша ідеологія протиставляє примат духовості — матеріалізму, ідею нації — пролетарським клясам, демократичний лад — тотальній диктатурі, приватну власність — колективізації й рабству, боротьбу нації — чужому пануванню.

У Липинського і Донцова найбільше була розпрацьована національна ідея. Центральна Рада досить добре опрацювала державницьку політику, соціалістичні партії найбільше зупинилися над ідеєю соціальної справедливості, а Петлюра і Коновалець найбільше уваги присвятили ідеї визвольної боротьби. Ідея примату духовості не була спеціально опрацьована, але вона для цілого українського народу є такою самозрозумілою, що потреба наголошувати цю ідею ніколи дотепер не стояла на першому пляні. Сковорода та інші українські філософи і вчені, а тим більше релігійна література дають багато доказів для визнання ідеї примату духовості.

Життєва ідеологія як суспільна функція не може бути петрифікованою. Вона має бути достосована до життєвих потреб народу. Закам'янілі ідеологічні принципи матеріалізму-ленінізму, як знаряддя російського імперіялізму, довели навіть сам російський народ до сильного упадку через фальшиву догматичну інтерпретацію дійсності.

Достосованість національної ідеології до потреб життя можна бачити на таких прикладах:

1. Давніше окреслювана національна самобутність з кличем «Україна для українців!» була визначенням проти сусідніх народів, які поневолювали Україну. В незалежній українській державі національні меншини є громадянами держави з правами і обов'язками. Тут видно зміну, достосовану до життя.

2. Ідея постійної боротьби як головна ідея нашої суспільної ідеології в час поневолення, коли продовж століть не було іншого шляху до зміни режиму і скинення чужого панування на Україні, в новій дійсності — незалежної від сусідів держави України — переходить модальність і визначається як організація оборони України, без кличів революції, але із потребою запопадливої праці для оборони і забезпечення здобутої національної свободи, отже організації війська на рівні інших народів.

3. У питанні української державної політики прийнято принцип побудови демократичної держави з сильними політичними партіями, діяльність яких має бути підтримувана державою. Ця ідея замінила ідею необхідності диктатури, про яку була мова на основуючій конгресі Організації Українських Націоналістів 1929 року, але на чергових Зборах і Конференціях уже не входила до Постанов.

На сам кінець моєї доповіді хочу висловити мою думку про те, що цілий український нарід не має права у теперішній час бути байдужим до політичної праці. Але треба мати на увазі той факт, що до політичної активності потрібна політична освіта, і тому ми вважаємо необхідною потребою відкрити в Україні Інститут державно-громадської освіти і виховання. Політична праця вимагає доброго керівництва і великої організованості, і лише тоді може принести добрі наслідки. Ідеологія є об'єднуючим чинником організованої дії, але, крім ідеології, політичні організації чи партії мусять добре опрацювати політичну програму діяльності, достосовану до кожноточасних потреб народу. Дуже важливою справою для нашого народу є потреба організувати великі партії чи організації, які могли б у житті держави нести загальнонаціональну відповідальність за події і за розв'язки актуальних проблем, зв'язаних з державним життям народу.

Організація Українських Націоналістів буде сприяти розвиткові організованої праці, підтримуючи урядові чинники для повного закріплення Української Держави. Вклад Організації Українських Націоналістів в дотеперішню визвольну боротьбу має перейти до праці для закріплення і розбудови Української Держави.

Розвиток Націоналістичної Думки в Україні (конспективний нарис)

Історично склалося так, що протягом віків на широких просторах прославленої землі, що носить імення *Україна*, періоди квітучого розвитку чергувалися з роками занепаду. З давніх давен тут точилася безпощадна боротьба між діаметральними протилежностями: світлі сили добра й злагоди, суспільної справедливості, прогресу та високої гуманності чинили шалений опір темним силам зла, насильства й грабінництва та дикого безкультур'я. Боротьба ця ведеться і до сьогоднішнього дня й немає вигляду на те, щоб закінчилася вона в недалекому майбутньому.

Погляньмо на сиву давнину: могутня Київська Русь і її єдино законна спадкоємниця — Галицько-Волинська держава, досягнувши вершин усебічного розвою, тривалий час були заборолом європейської культури та цивілізації перед навалами кочівничих орд. Але в результаті жорстоких війн з напасниками й бентежного внутрішнього сум'яття стрімкий політичний зліт почав пригасати, врешті ті наші держави були змушені припинити існування, настало важке лихоліття. Послабли, але не завмерли животворні сили наших предків.

Без сторонньої помочі й сприяння, самотужки створена своєрідна демократична *республіка* — Запорізька Січ, а згодом до життя покликана Гетьманська Україна — держава з рисами республіканського правління — становлять і в світовій історії унікальне явище. І вони, ті козацькі держави, — найвимовніший доказ української неослабної життєздатності.

І втім на Україну нахлинуло нове, не менше від попередніх за виявом жорстокості, лихо, наслідки якого згубною загрозою нависли над українським народом. Лихо це: *московський імперіалізм* — несусвітнє потворище, що силкувалось перевтілитися то в «Третій Рим», то в «захисника слов'янства та православ'я», то в «месію народів», то — врешті-решт — в «авангард світового пролетаріату й будівника комуністичного раю на землі».

Російська імперія міняла маски, причепурювалась привабливими епітетами, проте її звірина суть не мінялася ніколи.

І в наші, надіями й тривогами сповнені, дні російський імперіалізм, осуджуючи большевицьку кровожадність, перефарбовується в інший колір.

Не вникаючи глибоко в суть справи і ставлячи в основу не українську державну самостійність, а демократію, багато хто шукає співзвучності з російськими «демократами» й не помічає, що ті нашвидкуруч спечені «демократи» всіх зусиль докладають, щоб за всяку ціну зберегти цілість імперії. Великодержавницький шал і далі продовжує бути дороговказом не лише для відкритих московських шовіністів, але й для тих, що за «демократичним фасадом» отаборились.

Правду кажучи, і в Росії демократичні ідеї не погасли, але справжніми демократами годиться називати *лише* тих, що за кожним народом визнають *право* відірватися від імперського монстра і самому рішати свої політичні, економічні та культурні питання у межах власної державної самостійності.

І тут сама собою напрашується аналогія: рівно 75 років тому в Києві, в березні 1917 року, утворився перший український парламентар — Центральна Рада, в склад якої ввійшли в переважаючій більшості політичні діячі соціалістичних переконань. Невелика кількість українських націоналістів-самостійників, очолена Миколою Міхновським, губилася між соціалістами. На превелике лихо, не *самостійну* українську державність попервах виносили соціалістичні ентузіясти на найвищий п'єдесталь, а теорію соціалізму, сподіваючись, що соціалізм буде тим вимріяним помостом, на якому зійдуться соціалістичні діячі інших народів, а в першу чергу — російські, і вони разом з українськими соціалістами полюбовно вирішуватимуть усі спірні питання.

А тим часом, учинивши насильницький жовтневий переворот у Петрограді, соціал-демократ Ульянов-Ленін кинувся рятувати російську імперію. Не соціалізм ставив він тоді на перше місце, а імперію, добре здаючи собі ще справу і з того, що без України російська імперія повновартісною не може бути. Большевицьким

ватажкам і на думку не приходило відстоювати мир. Коли наші соціялісти ще в середині січня 1918 року пасивно ставилися до організації власного війська, «вождь світового пролетаріату» запопадливо гуртував збройні ватаги, не гребуючи залучати туди й учорашніх цареславців, і шляхом бруталного насильства, проливаючи ріки крові ні в чому неповинних громадян, відбудовував стократ гіршу за попередню, цим разом «червону тюрму народів».

Навчені гірким досвідом, змагаючись за виживання народу та прагнучи своїм нащадкам у спадок передати не кайдани, а сонячну свободу — наші сучасники і не сміють, і не мають права ані соціялістичну дурійку, ані московське демократичне словоблуддя виносити на вівтар непогіршеності й життєвої конечности.

Як головну аксіому, як альфу і омегу нашого буття, українські націоналісти визнають єдину Правду і нею укріплюють Національну Віру: найвищою, неоціненною та вічною суспільною вартістю є і повік залишиться *українська нація, а єдиним гарантом її розбудови і процвітання, а навіть самого існування — є Українська Самостійна Соборна Держава.*

Ця Правда є *основною* засадою українського націоналізму, який і як *ідеологічна* побудова, і як *суспільно-політичний рух* — є життєдайним витвором української нації, з неї народжений і беззастережно служити їй покликаний.

Відкриті вороги і противники українського націоналізму, намагаючись під цю правду підкопатися, щоб послабити його основу, безпідставно і зловмисно присвоювали йому штучно придумані характеристики. На жаль, інколи необачність у визначенні українського націоналізму допускали й деякі наші політологи та наукові дослідники.

Український націоналізм — ясно визначене явище і етикеток, таких, як «народно-демократичний», чи «прогресивний», а також таких, як «інтегральний», чи «тоталітарний» не потребує, оскільки суть націоналізму характеризує його внутрішній зміст. Український націоналізм критично сприймає такі чи інші визначення, не дивлячись на те, чи походять вони від ворогів, а чи від тих, які нібито змагаючи до об'єктивного судження, відхиляються від розуміння реальної дійсности.

Взяти б на увагу такий факт: загально відомо, що члени Організації Українських Націоналістів з-під стягу Степана Бандери, що став *символом* національно-визвольної боротьби, були ініціаторами й головними організаторами *всеукраїнських* збройних сил — Української Повстанської Армії, п'ятдесятиріччя якої Україна відзначає в цьому році. Частина вищого командного складу, а також середнього, і переважаюча більшість стрілецьтва не були членами організаційних клітин, але *всі* вони були українськими патріотами, борцями за українську державну самостійність, тобто у найвищому розумінні були *націоналістами* за переконаннями. Власною кров'ю писали вони героїчні сторінки історії України. Спитати б ярликотворців: який націоналізм — чи «демократичний», чи «інтегрально-тоталітарний» визнавали вони, коли життя за Україну покладали?

Російський імперіялізм і український націоналізм — два антиподи. Тимто російські імперіялісти не гребують нічим і, як правило, вдаються до безсоромної брехні. В своїх опусах і засобах гідкої дезінформації вони силкуються прирівнювати український націоналістичний рух до нацизму, що виник в Італії під назвою фашизму, а в Німеччині — гітлерівського націонал-соціалізму. Безпідставність такої видумки очевидна: і фашизм, і націонал-соціалізм появилися на ґрунті *існуючих* держав. І фашисти, і націонал-соціалісти за державну самостійність не боролися. Всі свої зусилля нацисти спрямовували на загарбування чужих територій, на уярмлення волелюбних народів, а це значить, що за цілеспрямованням і за методами стосовно досягнення своїх устремлінь нацисти, як дві краплі води, були подібні до своїх побратимів — комуно-большевицьких ватажків.

Різношерсті імперіялісти на певному етапі знаходять співзвучність у поглядах і гармонійну координацію у вчинках. Так сталося в серпні 1939 року, коли Сталін побратався з Гітлером. Співпраця нацистів з комуністами — факт історичний, а це значить, що і словотвір „комуно-фашизм“ знаходить своє виправдання. Українські націоналісти дали правильну оцінку обидвом імперіялізмам і спрямовували вістря боротьби проти них.

Український націоналізм — це та могутня сила, яка ніколи не схилялась і ніколи не схилиться перед ворогами українського народу.

Український націоналізм ніколи не поступиться своїми принципами, ніколи не припинятиме боротьби за відновлення української держави, за її укріплення, розбудову й процвітання. Дарма зловмисники, хто пошепки, а хто і впівголос, висловлюються, мовляв, націоналізм — пережиток, він нібито відіграв свою роль і пора йому сходити з політичної сцени, що в вигіді у першу чергу носіям російської імперської зажерливості. Адаже й у найважчі часи, коли над українським народом нависла смертельна загроза, коли з політичної арени зійшли всі українські партії — український націоналізм не тільки вистояв, але й далі вів боротьбу проти окупантів. На жертівнику української нації покладали своє життя десятки тисяч найкращих синів і дочок України — українських націоналістів-героїв, а між ними найвидатніші керівники українського націоналістичного руху: Євген Коновалець, Роман Шухевич, Степан Бандера... Все своє свідоме життя, весь невтомний труд, усі найкращі помисли віддали Україні видатні сподвижники націоналістичної думки: Зенон Коссак, Степан Ленкавський, Ярослав Стецько.

Наймогутнішою силою українського народу, що і в минулому, і під сучасну хвилю захищала і захищає українські національні інтереси, обороняючи Україну від ворогів, надихаючи народ прогресивними ідеями, — був і є український націоналізм.

Українські націоналістичні ідеї знаходять живий відзвук серед найширших народніх мас України. Когорти націоналістичних поборників ростуть, а це доводить імперіалістичних акул до гістеричного шалу.

Вдаючись до несусвітніх видумок та інсинуацій, вороги України з усіх сил намагаються український націоналізм очорнити, понизити, представити його як реакційне явище. Починаючи з опослювання самого терміну — націоналізм — вони заперечують його конструктивну, а навіть патріотично-виховну силу.

Вороги пов'язують появу націоналізму з певним вузьким регіоном, а навіть із транспліантуванням його із неукраїнських теренів.

Український націоналізм виник з надр української нації, найтісніше з нею пов'язаний, має свою історію і в процесі розвитку став явищем багатограним.

Звернімся до джерел сучасного українського націоналізму, до його вихідної позиції.

В той час, коли за стараннями імперських сил Росії Україну перетворено в колонію і навіть закріплено за нею гидотну кличку Малоросія, коли, здавалося, наша Батьківщина залишилась живою лише в піснях і звичаях, Провидіння послало нам Спасеного Мужа — Тараса Шевченка, Апостола нової Національної Віри. Світосприймання Шевченка, з'ясоване в його літературній творчості, стало *основою сучасної української ідеології*.

В «Посланії», написаному під кінець 1845 року, поет дає чи не найвлучніше визначення *нації* найкоротшими словами: «і мертві, і живі, і ненароджені». В цьому вислові зазначається, що нація не є укладеним у нетривалий відтинок часу явищем, не випадковим, не розпливчастим, врешті, що вона і не етнографічна маса, здатна раніше чи пізніше розплистися у бурунах чужого моря.

Нація — за територіальним розміщенням, культурою і традицією, а передовсім за усвідомленням, розумінням і відчуттям своєї окремішності та за непохитним бажанням до повного самовияву — є органічно спаяною спільнотою. Вона коріниться у глибокому минулому, з надр віків черпає свої духові сили, вона житиме і в «ненароджених», що окрилюватимуться високими ідеями попередніх поколінь і примножуватимуть успадковане новими цінностями.

Шевченко наголошував і на тому, що «в своїй хаті своя правда, і сила, і воля», а це значить, що правда лише в своїй хаті-державі, що держава найпотрібніша. Вона єдиний гарант нації. Шевченкові визначення нації та держави стали вихідним заложенням і ідейною *опорою* українського націоналізму. Ці Шевченкові аксіоми — незаперечні й святі для кожного українця — сприймаються і будуть сприйматися українськими націоналістами так, як сприймаються євангельські правди віруючими християнами.

Апостольські слова Тараса Шевченка, посіяні на здоровому ґрунті, дали здорові й багаті сходи. Сто років тому, в тридцяті річницю смерті Кобзаря, влітку 1891 року, група молодих українців, що осуджувала середовища льояльних до московського окупаційного режиму «малоросіян», а також критикувала аполітичних «українофілів», оснувала Братство Тарасівців, ідейним надхненником якого був, тоді ще студент, а пізніше відомий як видатний політичний діяч-націоналіст Микола

Міхновський. Це була перша, у сьогоднішньому розумінні, націоналістична організація. Два роки пізніше у львівському органі «Правда» опубліковано ідейно-політичні настанови Братства, які рішуче відкидали і ліберальне, та кволе у своїх виявах, українське культурництво, і федералістичну концепцію Михайла Драгоманова, що в основу клала не самостійність, а «демократизацію» Росії.

Програмові засади Братства — аргументовані й виважені, а своєю ясною, безапеляційною та конкретною постановкою не втрачають ваги і в наші дні. В політичному «Вірую» Братства написано: «Ми, що ... бажаємо всій людськості ... добра і широкої волі, повинні бути *націоналами* (тобто — націоналістами), бо того вимагає від нас моральне почуття наше». «Ми повинні віддати усі свої сили на те, щоб *визволити* націю від гніту...» «Ми ... змагаємось проти всякого деспотизму, або опікунства, над яким би се не було народом ... народи в російській державі не можуть (жити) разом... ми працюватимемо в такому напрямі, щоб він сприяв розбити російські кайдани й визволити усі народи з-під гнітучого їх деспотизму й централізму.»

Проголошені Братством Тарасівців ідеї не погасли, незважаючи на те, що в 1893 році московською поліцією воно було розгромлене.

Критичну позицію щодо проголошених у програмі Тарасівців ідей зайняв Михайло Драгоманов — речник спільності українсько-російських інтересів. Проте українська самостійницька думка не затьмарила, а навпаки — знайшла нових популяризаторів. Одним з них був Юліян Бачинський — автор опублікованого у Львові в 1895 році твору «Україна ірредента», головна теза якого гранично ясна: «Політична самостійність України — то *кондіціо сіне ква нон*, тобто передумова, без якої не може бути її економічного і культурного розвитку, умова взагалі — можливості її існування».

П'ять років пізніше, в 1900 році у Львові, студентське віче винесло запропоновану Лонгином Цегельським — пізніше широко знаним політичним діячем, а тоді ще студентом, близьким знайомим і однодумцем Міхновського — резолюцію-маніфест, в якому заявляється: «Зваживши, що тільки самостійна національна держава є єдиною формою, в якій можливий правильний розвій, (українська молодь) признає і заявляє: що здвигнення самостійної української держави в етнографічних границях є неперемінним і конечним.»

На особливу увагу заслуговує ставлення до української державности «титана думки і праці» — Івана Франка, що деякий час поважно прислуховувався до поширюваних Драгомановим політичних думок, та — нарешті — розійшовся з ним і став його опонентом.

Під кінець 1900 року в «Літературно-Науковому Віснику» Франко помістив статтю «Поза межами можливого», в якій заявляє:

«Все, що йде поза рами нації, це або фарасейство людей, що інтернаціональними ідеями хотіли б прикрити свої змагання до панування одної нації над другою, або хворобливий сентименталізм фантастів, що раді би широкими «вселюдськими» фразами прикрити своє духове відчуження від рідної нації... Може бути, що колись надійде пора консолідування якихось вольних міжнародніх союзів для осягнення вищих міжнародніх цілей. Але це може статися аж тоді, коли всі національні змагання будуть *сповнені* і коли національні кривди та поневолення відійдуть у сферу історичних споминів.»

Франко чи не перший підкреслює, що в ідеалі національно-державної самостійности вміщуються не лише ідеали політичної волі, але й ідеали *соціальної справедливості*. Він особливо підкреслює те, що «економічне питання» при справі політичної самостійности треба класти як *вихідну* точку. Франкову думку обґрунтовували пізніше чільні націоналістичні теоретики — Ярослав Стецько та інші.

Хіба ж тепер в Україні, яка має покищо *лише декларативну* державну самостійність, економічні питання і їх правильна розв'язка не в ряді найважливіших?

Нав'язуючи до сьогочасного положення в Україні, констатується той безспірний факт, що *короткохвилюво* і мітингова еuforia будила народні маси з летаргічного сну, але це вже давно минулий етап, бо еuforiaю державно-політичні та соціально-економічні питання вирішити неможливо.

Хто не лише проголошуватиме думку, що за умов повної української державної

самостійности, при зусиллях усіх народніх верств, протягом кількох років можна Україну вивести з економічної кризи й поставити її у ряд економічно розвинутих країн, але й *практично* проводитиме той важливий задум у життя, — той здобуде і признання народу, і перемогу.

Недарма ж російські імперіялісти всіх сил докладають, щоб ставити колоди українській державі на шляху укріплення її економічного потенціалу. Рятівники імперії, що силкуються загнати український народ у нове колоніальне рабство, і в сфері економіки застосовують свої деструктивні заходи.

Характерна особливість українського націоналізму, яка відрізняє його від інших ідеологічних структур і суспільно-політичних утворів, — це *багатогранність*. Якщо боротьбу за політичну волю в умовах державної самостійности вважати *першою* і найголовнішою гранню, то соціальне визволення і боротьба за нього, та й загалом сама правильна постановка економічно-соціального питання є не менш важливою гранню українського націоналізму.

Обидві ці грані — і політична, і соціально-економічна — однаково життєдіяльні, вони виступають поряд і сплітаються в одну органічну цілість. Зародок першої грані коріниться у пророчому, безапеляційному й логічно виваженому вислові Шевченка: «в своїй хаті своя правда...», зародок другої — в науковому трактаті Франка «Поza межами можливого». Геніяльні думки Шевченка і Франка — могутні і незнищенні *опори* українського націоналізму.

Велика й непоборна сила українського націоналізму утверджується у *спадкоємності* самостійницько-державницьких ідей. Спадкоємність — одна із специфічних ознак і становить одну з граней українського націоналізму. Ніюдин суспільно-політичний рух не повинен і називатися *націоналістичним*, якщо він не признає спадкоємности ідей, або нехтує спадкоємністю, або ж свою появу датує за власними вподобаннями і від неї бере свій відлік.

Окрилені Шевченковим «Заповітом» і іншими безмежною любов'ю до Вітчизни сповненими творами, а також одушевлені художніми, науковими й публіцистичними творами Франка та Лесі Українки, українські патріоти на схилку ХІХ та на початку ХХ сторіч почали організовувати перші українські націоналістичні клітини. Ідейне спрямування, започатковане на Наддніпрянщині Міхновським, а в Галичині — Бачинським, Цегельським і іншими поборниками Самостійної України, лягло в основу організованих структур, таких, як Революційна Українська Партія (РУП), що появилася за стараннями членів колишнього Братства Тарасівців, Українська Соціалістична Партія (УСП), яка одверто закликала до боротьби за усамостійнення України від Росії, врешті Українська Народня Партія (УНП), що носила соборницький характер, а в 1904 році утворила перший бойовий загін під назвою «Оборона України», і — накінець — утворене в 1912 році групою київських студентів націоналістичних поглядів «Братство Самостійників», передвісником якого була таємна студентська організація, покликана до життя ще 1899 року, що називалась «Молода Україна».

В той час, коли на Українських Землях під російською окупацією перші клітини державницького спрямування почали появлятися і розгортати політичну працю, в 1899 році за стараннями Юліяна Романчука, Івана Франка і Михайла Грушевського покликано до життя Національно-демократичну Партію у Львові, яка наступного року в своїй декларації стверджувала: «Нашим ідеалом повинна бути незалежна Русь-Україна, в якій би всі частини нашої нації об'єдналися в одну новочасну культурну державу».

В перших десятиліттях ХХ сторіччя активізація українського політичного життя відчутно позначається. Та й загалом останнє чвертьстоліття перед Першою світовою війною можна б назвати періодом неослабленого шукання виходу з катастрофічного положення української нації.

З огляду на те, що умови розвитку суспільно-політичної активності під Австрією були кращі ніж під російською займанщиною, дехто з політичних діячів переїхав до Галичини. До таких належав і Дмитро Донцов, який — не зважаючи на те, що протягом тривалого часу був активним соціал-демократом — перейшов на націоналістичні позиції. Будучи послідовним і непримиренним ворогом російського імперіялізму, Донцов мав деякий вплив на формування політичної думки, хоча членом Організації Українських Націоналістів, основаної в 1929 році, ніколи не був і ідеологом ОУН не рахувався.

В процесі розвитку української націоналістичної думки в Україні гідним уваги є реферат Д. Донцова «Сучасне політичне положення нації і наші завдання», виголошений на Другім всестудентському з'їзді 1913 року у Львові. Донцов писав: «Росія взагалі не лишила нам свободи вибору. Вона поставила перед нас дилему: або цілковита національна смерть, або безпощадна боротьба», а тому «актуальним є гасло *відірвання* від Росії, зірвання злуки з нею, — політичний сепаратизм».

У вищезазначеній праці Донцов, беручи до уваги можливість збройного конфлікту між Австрією і Росією, передбачав, що для української визвольної політики створюються нові сприятливі перспективи. Він схилився до концепції: об'єднати українські землі, як окремих коронний край, у межах австрійської імперії. Малось на увазі перехід українських земель з-під Росії під скіпетр австро-угорських монархів. Донцов писав: «Пробудження неісторичних націй (а зокрема української) викликає для українців потребу *нової політичної гравітації*». І конкретизував: «Чинний уділ в австро-російському конфлікті по стороні Австрії в цілях реалізації програми сепаратизму — ось має бути гасло нинішнього дня». Отже, орієнтація на чужі сили, а, можливо, і щось більше, як політична орієнтація ...

Українські націоналісти, зокрема Організація Українських Націоналістів з-під стягу Степана Бандери, розраховували на власні сили, категорично відкидаючи всілякі політичні орієнтації.

Наскільки ОУН відійшла від будь-яких розрахунків орієнтуватися на чужі сили, тобто відкидаючи донцовську концепцію, відображено в Політичних постановах Великих Зборів ОУН. У Постановах Великого Збору ОУН (Другого), що відбувся у Кракові у квітні 1941 року, написано:

«Організація Українських Націоналістів бореться за Українську Самостійну Соборну Державу, за визволення поневолених Москвою народів Східної Європи й Азії, за повний справедливий лад на руїнах московської імперії ССРСР. Організація Українських Націоналістів продовжуватиме всіма силами революційну боротьбу за визволення українського народу без огляду на всі територіально-політичні зміни, які зайшли б на терені Східної Європи.»

Організація Українських Націоналістів відкидала і відкидатиме будь-які політичні орієнтації. Ця пряmlinійна позиція залишається непорушною та дійсною на всі часи.

В розвитку націоналістичної думки ОУН ясно визначила своє ставлення до імперіялізму й імперіялістів. З'ясовано це в програмових постановах Третього Надзвичайного Великого Збору ОУН, що відбувся в серпні 1943 року на Тернопільщині: «ОУН бореться проти імперіялістів і імперій, бо в них один пануючий народ поневолює культурно і політично та визискує економічно інші народи. Тому ОУН бореться проти ССРСР і проти німецької 'Нової Європи'».

Український націоналізм — це національно-визвольний рух, який бореться за Українську Самостійну Соборну Державу, за її всебічний розвиток й укріплення, за те, «щоб кожна нація жила *вільним* життям... Знищення національного поневолення та експлуатації нації нацією, система вільних народів у власних самостійних державах — це єдиний лад, який дасть справедливу розв'язку національних і соціальних питань...».

«Організація Українських Націоналістів проти того, щоб один народ, здійснюючи імперіялістичні цілі, «брав під охорону», «під опіку» інші народи, бо за цими лукавими словами криється огидний зміст.»

«В Українській Державі, — підкреслюється в постановах ОУН, — влада вважатиме за найвищий свій обов'язок інтереси народу. Не маючи загарбницьких цілей та поневолення країн і пригноблення народів у своїй державі, народня влада України не витрачатиме часу, енергії та коштів на творення апарату гноблення. Українська народня влада всі економічні ресурси та всю людську енергію спрямує на побудову нового державного порядку, справедливого суспільного ладу, на економічне будівництво країни та культурне піднесення народу.»

Організація Українських Націоналістів уважала й уважає, що справа української державности — це справа всього народу. В постановах ОУН зазначено: «Тільки одностайною боротьбою український народ здобуде (і укріпить) Українську Самостійну Соборну Державу. Тому нашим завданням є залучити якнайширші народні маси до плянкової, активної боротьби».

Організація Українських Націоналістів визнає, що життя ставить нові й нові

вимоги перед усіма: робітниками, селянами, інтелігенцією. Що ж стосується людей розумової праці — вчених, інженерів, учителів, письменників, працівників усіх сфер духового життя — треба, щоб за їх стараннями проходив процес духового відродження народу, щоб викорінювати всі ті негативні явища, які насаджував і прищиплював окупаційний режим. Лише шлях духового відродження веде до щастя й перемоги.

Український націоналізм ніколи не дозволить укорінюватися таким деструктивним явищам, як політичний догматизм, монопартійність, вождизм, топтання загальнолюдських прав тощо.

Подаючи конспективний нарис розвитку націоналістичної думки в Україні, наприкінці хотілося б кількома словами з'ясувати ще одну, особливу грань українського організованого націоналістичного руху — *виховання* його учасників, а зокрема виховання юнацтва і молоді.

Виховання на ідейних засадах українського націоналізму гартувало й укріплювало борців за волю України, за її державну самостійність, виховання великою мірою вплинуло на жертвність і героїзм командирів і стрільцтва Української Повстанської Армії, проявлені в роки збройної боротьби проти окупантів.

«У вихованні кується наша *перемога*» — проголошували поборники самостійницьких ідей.

Виховані в душі патріотизму, ненавистю й безоглядною боротьбою приймаючи ворогів української нації, проте завжди *вище* за ненависть ставлячи безмежну *любов* до Матері України, — українські націоналісти не припинять боротьби за Україну, за народ, за укріплення Української Самостійної Соборної Держави.

Слава Україні!

Григорій Гребенюк

ЗА ДОКОРІННУ ЗМІНУ НАЦІОНАЛЬНОЇ СИТУАЦІЇ В УКРАЇНІ

Шановне панство!

Настав час докорінно змінити національну ситуацію в Україні. Нинішня ситуація створена головню зовнішніми чинниками: розвалом нежиттєздатної імперської економіки, девальвацією марксистської доктрини, появою Горбачова, котрий політичною демагогією і великодержавною непоступливістю підготував ґрунт для гекачепістського путчу 19-22 серпня. Меншу роль у встановленні ситуації відіграли власне українські чинники: патріотично-будительські та правозахисні акції Руху, народніх депутатів у Верховному Советі, діяльність нових політичних партій та організацій.

Отже, в тому, що ми маємо, хай примарну, та все ж визнану світом державу, більша заслуга загальнолюдського прогресу, ніж наших національно-визвольних змагань. Лідери українських ліберально-демократичних сил розглядають суверенність України як засіб подолання економічної кризи, а не як самоціль, реалізацію української національної ідеї. Фактично, вони діють за марксівською формулою: „Сите життя визначить свідомість, в тому числі і національну“. Оскільки ситого життя за короткий час досягти не можна навіть в умовах нормальної держави, наростає невдоволення і знецінення ідеї незалежності України. Мовляв, для чого нам незалежність, коли рівень життя продовжує падати? Це, безумовно, свідчить про низьку національну свідомість, приземлені ідеали нашого народу. Звичайно, до такого стану його довело 300-літнє російське ярмо, ярмо фізичне і, що особливо страшно, ярмо духове. Народові стало байдуже, в якій державі жити: в своїй чи на становищі раба, щоб лише були матеріальні статки. Не менша вина за нинішню національну деградацію лягає і на українську еліту, національна інфантильність і закодована продажність якої безпрецедентні від давнини до сучасности. Саме тому, незважаючи на вийняtkово сприятливу кон'юнктуру, Україна не має національного лідера, зате - гроно талановитих балакунів-інтернаціоналістів.

Російські колонізатори знають ціну націоналізму, який ставить понад усе любов до батьківщини і який є природною спонукою до самопожертви. Саме тому вони знищили мільйони українців, як націоналістів, інкримінуючи їм злочин, ім'я якого націоналізм. Чи завжди російські великодержавники вважали націоналізм злочином? Ні, не завжди!

У значній частині українців південних та східних областей України належність до української нації асоціюється з почуттям вторинності, другорядності, меншовартості. До трагізму ускладнює національне відродження той факт, що в цих областях повністю зруйноване українське національне середовище. Виник психологічний бар'єр на перехід до українського світосприйняття звичайних людських цінностей. Попробуйте, наприклад, у зросійщеному Донбасі перейти з російської мови на українську! Маю на увазі постійних мешканців того краю.

Великою мірою спричинився до цього російський обиватель. Він нахабніє, оскільки відчув, що все залишилось по-старому, що українці не спроможні відстояти свою національну честь, свої національні інтереси. Про яку українську честь може йти мова, коли сам пан Кравчук „пояснює всім громадянам землі“ (це його слова), що москаль у шевченковій „Катерині“ - не росіянин?!

Чи про такого інтерпретатора, вибачте, Президента „з новим і праведним законом“, мріяв Великий Шевченко?

Щоб переломити національну ситуацію в Україні, необхідно, на мою думку, зібрати всі націоналістичні сили в Україні і поза нею під один дах. Ним може бути ОУН, можливо, інша організація, на зразок Руху, наприклад: Фронт національного відродження. Ця організація повинна зосередити в своїх руках всі дії і акції, скеровані на виживання української нації. Справа бо стоїть так: БУТИ НАМ ЧИ НЕ БУТИ. Завтра може бути пізно.

Слава Україні!

*Лесь Танюк, член Президії
Верховної Ради України*

УКРАЇНА СЬОГОДНІ

Це дуже символічно, що ми зібралися сьогодні в незалежній Україні саме в приміщенні Центральної Ради, 75-річчя якої ми святкували. Скажемо про завдання, які стоять перед Україною на політичному рівні. Ситуація в Україні не проста, але така, яку можна прогнозувати. Мова йде про те, що кульмінацією наших демократичних сподівань було 1 грудня 1991 року, коли всі політичні і демократичні сили України були об'єднані в одному заході - розбудові Української незалежної держави. А після цього звичайно, в процесі цієї розбудови почалася передкризова ситуація, і ми сьогодні стоїмо напередодні виходу з цієї кризи. Всі ті розколи, які були майже у всіх наших політичних організаціях, зводяться до двох моментів.

Перший — це суто провокативне бажання нашого уряду і Верховної Ради ухвалити Закон про громадські об'єднання — закон, за яким Рух та інші політичні організації позбавляться можливості посилати своїх депутатів до майбутньої Верховної Ради, а натомість це право переберуть на себе виключно партійні організації. Тож майбутній український парламент зведеться до виключно партійного начала. Це породило цілий ряд суперечностей і в Русі, і в „Просвіті“, і в „Меморіалі“, у яких нема підстав ставати партіями.

Другий — це ставлення до сьогоднішньої президентської влади. Ця проблема є дуже не проста. З одного боку, не слід сьогодні закидати один другому грубі нерозуміння цілей нашого політичного поступу. Позиція ділиться так. Одні вважають, що на сьогодні в образі Л. Кравчука демократи вже виховали свого сучасного Мазепу і все те, що говорить Леонід Макарович, є по суті відбитком того, що він робить. А тому перед лицем великої російської червоно-коричневої навали треба об'єднатися всім навколо Кравчука, який, мовляв, заявив, що Рух є основною силою, на яку він зіпреться. До певної міри тут є слушність, але є слушність і в другій позиції, яка вважає, що реальна політика не завжди збігається з тими гаслами, які політики виголошують, і що для Кравчука такий маневр напередодні

з'їзду Руху був, по суті, політичним „гобі“, коли були зібрані всі політичні сили і їм було пообіцяно, що представники Президента будуть призначені через ради демократичних партій і організацій. І тому більш радикальна група зайняла конструктивнішу позицію до Кравчука: вибіркової підтримки його певних кроків. Гадаю, що сьогодні обидві ці позиції мають право на існування. Мені хочеться, щоб представники різних груп заявили, як вони це вважають і де та межа, до якої ми можемо підтримувати колишнього секретаря ЦК тієї самої партії, для якої українська ідея була абсолютно нічим, і наскільки його сьогоднішня позиція відповідає тим деклараціям, які були ним висловлені 1 грудня.

Особисто я належу до тих людей, які вважають, що ми переживаємо перехідний період, після якого надійде такий момент, коли Україна матиме свого Президента, обраного демократичними силами. І тому ми всі мусимо сьогодні працювати, щоб швидше відбулося це втілення державности за допомогою всіх українських сил в Україні; щоб потім той національний Президент, якого оберуть демократичні національні сили, довів цю державність до свого основного звучання і кульмінації. Нам також не слід забувати ті уроки, які нам дала історія.

Я хочу закінчити свій виступ словами Леся Курбаса, якого було засуджено за нібито керівництво українською військовою організацією і в листопаді 1937 року розстріляно під грифом: „По случаю празднования 20-летия великой октябрьской социалистической революции“. Він сказав: „Все моє життя - це підйоми світлостремління в чергу з ніччю безвілля, коли черв нашої душі бере гору і править державою наших сподівань. І після тридцяти змагань, коли темрява перемагала, я все-таки вірю, що останнє слово скаже та моя частина, яка може бути свідомістю моря, гір, хмар, нації, людини взагалі. Досягнення на підйомі ступеня осяяння не пропадає. Вона навіки наша власність. Навіть в калюжі вона до нас повернеться. До неї ми будемо сліпо й навпомацки йти“.

Сьогодні те, про що говорив Курбас, здійснилося і ми йдемо до реалізації української ідеї не сліпо і навпомацки, а з чітким розрахунком і я закликаю всіх до виваженості і мудрого розрахунку у цім величавім ході, бо все-таки не так важливо, хто і яким способом бігає. Важливо, хто швидше добіжить.

— 4 —

*Степан Хмара,
народний депутат України*

КОНЦЕПЦІЯ ОБОРОНИ ДЕРЖАВИ ЗОРІЄНТОВАНА НА ВЛАСНІ СИЛИ НАРОДУ

Шановна Президіє! Брати й сестри, Українські Націоналісти!

Тому, хто хоче побудувати свою державу, передовсім слід подбати про її захист, себто про створення механізмів і структур, які це забезпечать. Без власних Збройних Сил ще ніхто в світі не здобув власної держави. Бо, зважаючи на наше оточення, нам ніхто не дасть змоги збудувати державу і зробити в ній нормальним життя нашому народові. Тим більше, коли ми ще не до кінця вийшли з тієї страшної імперії. Тому хотілося б розглянути концепцію оборони нашої держави. Вона має орієнтуватися на власні сили і повинна визначити найбільш потенційного противника, а виходячи з цього — поставити чіткі завдання організаційного характеру.

Зараз маємо творити власні Збройні Сили на базі колишньої імперської армії. Україна не повинна також входити в будь-які військові союзи, які мають спільні збройні сили з колишньою метрополією імперії — Росією. Наші збройні сили мають бути такими, щоб могли нанести будь-якого часу відчутного удару агресорові. І це, незважаючи на те, що українська військова доктрина базується на оборонній концепції. Україна не має стратегічних військових інтересів у світі. В неї повинна бути лише проблема захисту держави. Всі війська, озброєння і підприємства ВПК мають належати Україні. Це повинно стосуватися і Чорноморської фльоти. Питання щодо неї не можуть бути предметом переговорів з іншими державами. Вже давно було потрібно президентським указом заявити, що те, що є в нас, є нашим.

Ми заявили на весь світ про своє намагання стати без'ядерною державою. Це ми можемо виконати лише в одному випадку: якщо інші ядерні держави також заявлять про це, в тому числі й наші сусіди. Доки цього не станеться, Україна не може брати статусу без'ядерної держави. Де-факто, вона є ядерною державою, бо зброя розміщена тут, але не є нашою. Ми повинні заявити, що вона є нашою, бо це буде єдиним засобом захисту від агресії.

Ще кажуть, що наш Президент вчинив мало не геройський крок, коли тимчасово заборонив вивезення тактичної ядерної зброї на територію нашого головного супротивника — Росії.

Президент України, підписавши угоду про вивезення зброї, вчинив це неконституційно. І хоч угода не була ратифікована, він одразу почав її виконувати. Ядерні матеріали, що знаходяться в ракетах, це величезне багатство. Ми самі позбавляємо себе того, з чого в цей критичний момент можна скористатися.

Все, що робиться зараз, — бутафорія. Бутафорія у військових питаннях, як зрештою, і в усіх інших. І поки Україна не покине СНД, доти вона не займатиметься державотворенням. Така ініціатива йде знизу, від офіцерів. Я низько схиляю голову перед офіцером, українським патріотом, який заслужив на високе звання українського націоналіста, хоч він є російського походження, перед генералом Башкировим, який заявив: „Я не дозволю грабувати Україну!“ І він зробив усе, щоб літаки з Узина не були перегнані в Росію. Але цього не може зрозуміти український Президент, який ще не позбувся малоросійського комплексу.

Принципи формування військових кадрів України мають неухильно виконуватися. Кадри мають добиратися, виходячи з патріотизму офіцерів. На жаль, робота по добору кадрів йде незадовільно. Офіцери-патріоти переслідуються і часто є беззахисними перед сваволею своїх начальників. Ті, хто не присягнув на вірність Україні, мають звільнити лави війська, дисльокваного в Україні. Додому мають також повернутися офіцери, вихідці з України. Але в міністерстві оборони це питання майже не вирішується. А саме з цих патріотів можна створити кістяк українського війська.

Під гаслами департизації до армії не допускається націоналістична ідеологія. Це є спроба законсервувати її і зробити антиукраїнською. ОУН потребує розгорнути агітацію серед військових і всіма легальними способами тиснути на Президента і всю адміністрацію. Це є промосковська структура, яка працює проти України. Під економічну програму Президента потрібно дібрати гідних виконавців і створити новий уряд.

Дякую всім за увагу.
Слава Україні!

СКЛАД СЕКРЕТАРІЯТУ КОНФЕРЕНЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛІСТІВ /УЦІС/

Голова Секретаріату - Слава Стецько

Члени Секретаріату:

Боринський Микола
Деркач Ігор
Дужий Петро
Журавський Віталій
Зеленчук Михайло
Іващенко Олександр
Кушпета Омелян
Кандиба Іван
Олеськів Василь
Ратушний Михайло
Сватко Ярослав
Хмара Степан
Шрамов'ят Роман
Яковина Микола

МАНІФЕСТ КОНФЕРЕНЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛІСТІВ

Український народі!

Твоєю волею і твоїм віковим прагненням постала Незалежна Українська Держава, про яку мріяли цілі покоління, за яку боролися і гинули Твої найкращі сини чи то в арміях короткотриваючої Української Народної Республіки, Гетьманської Держави, Західної Української Народної Республіки, Карпатської України, чи то в русі спротиву СВУ-СУМ, УВО-ОУН, чи в часі Другої світової війни у військових формаціях ОУН-УПА. Завдяки героїчному спротиву і боротьбі Твоїх синів і дочок та історичній обстановці розпаду останньої в світі колоніальної імперії — ССРСР, проголошена Актом 30.06.41 Українська Незалежна Держава вкінці ХХ-го століття стала реальною дійсністю.

З-під вікового намулу, нанесеного чужими окупаціями на славне минуле України і на її тисячолітню культуру й духовність, зарисовується її могутня постать, відтворюється її історична пам'ять і кріпшає її придушений голос серед вільних народів світу. Україна розпочала свій незворотній впевнений хід у її світле майбутнє. Як сучасне має своє коріння в минулому, так і майбутнє залежить від сьогоднішнього. Україна прокинулася на межовій точці свого фізичного і духовного існування як суцільна рана, що її заподіяли вороги її самобутності й безпосередні експлуататори її духовних і матеріальних багатств. Цей фізичний і духовний Чорнобиль, що його переживає Україна сьогодні, як наслідок вікової неволі і зокрема останніх десятиліть, вимагає від нас величезних зусиль, щоб відтворити в національному організмі життєносні органи відпорності, щоб загоїти рани і відродити животворні сили нації для її нестримного росту і могутності.

Український народі!

Твоє майбутнє лежить у твоїх руках. Ніхто тобі не допоможе, якщо ти сам не створиш конечні структури самопорятунку і не проб'єш мур виходу у вільний світ, як рівний серед рівних.

Зібрані на Конференції українських націоналістів, що відбулася в днях 28-29 03.1992 р. в серці України — в Києві твої сини і дочки, що бачать світле майбутнє України в українському націоналізмі, вирішили спільно об'єднати всі творчі сили України для реалізації необхідних завдань у напрямі повної незалежності і скріплення державних основ України.

Таку чітку програму для саморятунку України може дати своїй Батьківщині Україні тільки український націоналізм, що керується високим патріотизмом і національним інтересом Української Держави і її громадян. Український націоналізм дав безліч доказів своєї жертвності і посвяти в боротьбі з усіма окупантами України. Він дав доказ рівнож свого справжнього демократизму, коли творилися державні формації Українського Державного Правління в 1941 р. і Української Головної Визвольної Ради в 1944 році, а заініційована ОУН Українська Повстанська Армія була побудована на всеукраїнському, а не партійному принципі. Та сама ОУН була ініціатором і організатором Антибольшевицького Блоку Народів, що об'єднує представників 17-ти поневолених російсько-большевицькою імперією народів. Це дає гарантію для майбутнього дружнього співжиття з тими народами і їх етнічними групами, що проживають на території України. Український націоналізм це глибокий патріотизм, що поважає всі інші національності, які не мають в собі шовіністичних чи імперіялістичних настанов по відношенні до України. Як вияв української нації до волі і державної незалежності, український націоналізм є за рівноправність всіх громадян України, не зважаючи на їх етнічне, расове походження та філософічні і конфесійні концепції, за винятком розкладових і аморальних течій, заборонених законом.

Виходячи з повнищих стверджень, Конференція Українських Націоналістів в Києві ставить собі за найближчу мету:

1. Згуртувати всі національно здорові сили України в один націоналістичний блок на базі спільної плятформи, яка забезпечить всі основні інтереси Української Держави і її громадян. Поскільки національна рація може бути тільки одна, а

шляхи її здійснення різні, то існування певного числа політичних партій дає розв'язку на це питання.

2. Платформа націоналістичного блоку вміщає наступні спільні складники і державницькі постуляти:

а) Україна має бути державою національною і унітарною, що не виключає адміністративно-самоуправних одиниць;

б) демократичність і багатопартійність є основою ладу Української Держави;

в) правовість і поділ влад є головними ознаками державного устрою;

г) з уваги на її геополітичне положення Україна має бути обороноздатною і військово вповні захищеною;

г) добробут і стан здоров'я населення України мають бути пріоритетними і для цього Україна мусить бути оснащена найновішою технологією, як виробничою, так і очисною, а соціально-ринкова система має сприяти розвитку виробничих і торговельних потужностей України;

д) приватизація сільського господарства, промисловости та торгівлі має створити нову соціально-економічну ситуацію власности і формування суспільних верств, інтереси яких будуть регулюватися законодавством і договірністю сторін для вдержання соціально-економічної рівноваги та гармонійности;

е) культура в найширшому значенні того слова, від народніх звичаїв і народнього мистецтва, починаючи через творче мистецтво усіх видів: літературу, освіту, виховання, релігію й наукою кінчаючи, має бути духовним цементам для формування високоцивілізованої нації і держави з її населенням.

Для боротьби за здійснення цих постулятів Конференція українських націоналістів покликає Секретаріат Українських Націоналістів з осідком у Києві, який займеться координацією дій Українського Націоналістичного Блоку.

Одним з перших завдань Секретаріату буде опрацювати програму дії, узгоджуючи її на форумі партій і організацій УНБлоку і поширювати свою платформу по всій Україні і на всі її громадсько-політичні структури, а там, де їх немає, творити нові.

Дорогі співвітчизники!

Український націоналізм завжди спирався у своїй діяльності на власні сили українського народу, оскільки він є його еманациєю і його авангардною частиною. Він поставив собі за мету визволити український народ не тільки з-під чужих окупантів, але увільнити його також від шкідливої монополії залишених окупантською системою експлуатаційних структур. Ці структури є несумісні з соціально-ринковою системою і тому мусить самоликвідуватися. Вони не сміють далі бути гальмом для розвитку економіки України і бути засобом грабунку і так зубожілого населення України.

Тому Конференція УН закликає всіх громадян надати підтримку нашій всеукраїнській акції на зміцнення української державности, викладеної в постулятах вище. Ми завжди підтримаємо владу України, якщо та влада діятиме в дусі інтересів України і піддаватимемо кожночасній критиці її бездіяльність або за дії, що шкодитимуть інтересам України.

Український народе!

Україна входить як незалежна держава у «народів вольних коло». Весь світ зацікавлений спілкуватися з Україною. Ми маємо цінні історичні і побутові скарби нашої культури, яких світ не бачив, або бачив їх як провінційні вияви колишньої імперії. Головним завданням усіх нас є самобутність нашої культури, яка є нашою візитною карткою у світі. Це ми можемо досягнути при підтримці української діаспори у світі, котра вболіває долею України, знає зовнішній світ і готова працювати в інтересі України.

Творімо належні структури для справного функціонування освіти, виховання, послуг і окремих галузей народного господарства і громадських об'єднань, бо в організації і об'єднанні — сила народу. Україні потрібна сила — створімо цю силу!

Слава Україні! Героям слава!

Київ, 31.ІІІ.1992 р.

Конференція Українських Націоналістів

ПОСТАНОВИ VIII НВЗ ОУН ЩОДО СЛУЖБИ БЕЗПЕКИ1/ Акції КГБ на крайовому відтинку

Московсько-більшевицька імперія у формі ССРСР, найбільше деспотична імперія світу, знаходиться у кінцевій фазі свого ганебного існування. Під натиском боротьби поневолених народів за свої національно-державницькі права московський імперський центр став примушеним зректися окупації т. зв. сателітних країн, як також піти на далеко йдучий тактичний лібералізаційний процес всередині ССРСР. Але на територіях бувших сателітних країн, які тепер стають державно-незалежними, ще даліше "переходово" станціонують совєтські війська і діє агентура зітка КГБ з антиукраїнським відділом.

В усіх без винятку республіках ССРСР поневолені народи заангажовані в активній обороні своїх національних та соціальних прав. Україна, яка перебуває під строгим партійним диктатом, даліше бореться за відбудову своєї незалежної держави. Ідеї української державної незалежності, скріплені визвольною боротьбою ОУН-УПА, в новітній історії України охопили ідейно й політично не тільки західні області України, але також переконують українців східних областей, що без побудови УССД українська нація немає перспектив на існування. Серед українського народу перемагають також національна і революційно-оунівська символіка. Серед українського народу прийнявся наш національний привіт "Слава Україні!", а в парі з цим живою стає національно-визвольна боротьба народу в усіх періодах, а зокрема боротьба ОУН-УПА. Під впливом цього багато українських комуністів, які стояли по другому боці барикад, сьогодні зривають з комунізмом-більшевізмом і включаються в боротьбу за визволення України. Але в цьому відношенні треба завжди практикувати велику уважність, бо певну кількість партійців КГБ цілево засилає в українські партії і громадські організації з метою їхнього розкладу.

Останньо модним починає бути т. зв. націонал-комунізм. Відчуваючи кінець большевізму та побоюючись за свою екзистенцію багато партійних комуністів починають переключатись на національні позиції, не зриваючи при цьому з минулим комунізмом та головними його ідеологічно-політичними заложеннями. Націонал-комунізм - явище, очевидно, переходове. Його як бачимо використовують обидві сторони. Але ті, що під цю пору лише прокидаються як самостійники, мусітимуть вкінці таки оприділитись - або повністю перейти на самостійницько-державницькі позиції, або надаліше залишитись у єдинонеділимському багні з усіма наслідками з цього. За наочними прикладами для цього останнього не треба надто глибоко розшукати.

Проголошений недавно Верховною Радою УССР декларативний акт про державний суверенітет України і оновлений М. Горбачовом "Союзний договір" не спроможуться врятувати комунізм-більшевізм і ССРСР від їхнього остаточного упадку. На руїнах московсько-більшевицької імперії вже починають творитись суверенні національні держави. Цього вже не зможуть зупинити ніякі політичні жорстокості і підступна дія агентурних чинників завмираючої імперії.

Але, щоб виграти, а вмiжчасі хоча б частинно втриматись при владі, імперський центр у Москві виготовив многогранний офензивний план для поборовання національних визвольних рухів. Здаючи собі справу з того, що на партійні кадри і комсомол багато покладатись уже не можна, бо мільйони членів цих організацій покидають партію зовсім, інші не платять внесків, а ще інші перейшли на активну боротьбу проти партії, большевицької системи і її московського центру, головну ставку в цьому но-

вому офензивному пляні покладено на командно-партійний апарат в державній адміністрації, в КГБ, в армії, міліційних з'єднаннях та на воєнний промисловий комплекс.

Щоб оправдатись перед народами ССРСР і задержати на необхідний час якийсь відсоток довіря, теперішній голова КГБ і його найближчі співробітники відкликаються до правної залежності від держави та її влади, і що під час сталінських репресій убитими було понад 20 тисяч чекістів. Дивлячись у своїх публічних виступах на ССРСР під керівництвом М. Горбачова як на правову державу, вони вказують на свою співпрацю з відповідними американськими поліційними чинниками по боротьбі з наркоманією і тероризмом. Але, на ділі все остається по-старому. Для прикладу, в 1988 році КГБ передало американцям якісь матеріали про "акти бандерівського терору", що, очевидно, американців не взяло. Кагебівський апарат, який начисляв донедавна 450 тисяч чекістів, збільшився до 700-750 тисяч. До цього числа доходять мільйони інформаторів, які своїм раковим павутинням обмотали суспільне життя всіх народів у ССРСР. Стараючись запевнитися щодо більшості голосів на таких ф'орумах як Верховна Рада ССРСР, УССРСР тощо, в порозумінні з партійним найвищим керівництвом КГБ ввело у персональний склад цих ф'орумів понад 2756 чекістів. У дні 16 травня 1991 року Верховна Рада ССРСР прийняла новий закон "Об органах государственной безопасности ССРСР", який підписав м. Горбачов, а в якому узаконюється вся підступна розвідувальна і терористична діяльність КГБ. На підставі цього закону КГБ, крім агентурно-розвідувальної праці, може цілком легально стосувати терористичні поліційні акції, що про них ми вже чули і бачили в прибалтицьких державах /Естонія, Латвія, Литва/, в Україні і в республіках прикавказького регіону.

Підготовляючи КГБ до потреб теперішнього часу, сучасні партійні і кагебівські керівники провели в його нутрі необхідну чистку, відсуваючи від КГБ увесь "ненадійний" елемент", а головніших навіть заарештовано і засуджено на найвищий вимір кари - на розстріл.

З уваги на велику національно-політичну активність в Україні, яка належить до найбільшої з поневолених республік, імперський центр доручив КГБ взяти цю республіку під найбільш особливу опіку. У слід за цим кадри КГБ в Україні збільшено новими вишколеними чекістами, для яких побудовано нові будинки та підвищено платні тощо. Головне завдання для КГБ в Україні - мати під своєю контролею все політичне, наукове, релігійне, громадське та інше організоване життя, і відповідно до потреб цілісності імперії та її комунізму-ленінізму діяти. В Відділ КГБ, який займався антисоветською діяльністю, перейменовано зогляду на "правовість" на Відділ охорони конституції, який даліше займається тією самою роботою, що попередньо.

Тому, що українські самостійницькі партії і організації з різноманітними назвами і програмами, які мають і свої періодичні публікації, хоч різняться в методах і тактиці боротьби, але всі спільно виступають за побудову української незалежної держави, КГБ намагається по через підіслану агентуру ці середовища і згрупованих у них провідних людей розсварювати і в цей спосіб позбавляти їх протибольшевицької ударної сили.

Московсько-большевицька агентура дуже сильно цікавиться релігійним життям українців. Нам відомо, які перешкоди роблено на цьому полі під час Тисячоліття Хрещення України. Тепер використовується цими агентурними чинниками церковно-релігійне зрізничкування по лінії УКЦ-УАПЦ-УГЦ, а розпалена ними боротьба за церкви та церковні приміщення набрала в декотрих місцевостях критичного положення. Здаючи собі справу з того, яку важливу роль відіграють християнська релігія і українські Церкви в національно-державницькому житті народу або в стремлінню до

нього, КГБ спрямувала на цей відтинок найкращі свої сили та сили російської православної Церкви, щоб не допустити до нормального відродження церковно-релігійного життя в Україні.

Зосередивши свою увагу на молоді, КГБ хоче запобігти, по-перше, масовій втечі молоді з рядів комсомолу, який перебуває в дуже критичному стані, а по-друге - запобігти в тому, щоб молодь не переорієнтувалась на правильний шлях своєї дії в національному інтересі. Дослідники твердять, що 70 відсотків членства у т. зв. неформальних організаціях становлять колишні комсомольці. Майже всі комсомольські пресові видання переключилися на антибольшевицькі позиції. Партія і КГБ практикують серед комсомольців підкупство, щоб їх затримати послухними в тій організації. Деяких з-поміж них завербовано до праці для КГБ на протиукраїнському відтинку, забезпечивши їх новими приміщеннями, високими платнями, фаховим вишколом для боротьби з "українським буржуазним націоналізмом" тощо.

Не зважаючи на існування в Україні десятків різних антибольшевицьких організацій і партій, головною небезпекою для Москви КГБ надаліше вважає ОУН, ОУВФ і АБН, які всеціло стоять на безкомпромісових позиціях в боротьбі проти московсько-большевицького поневолення. Українські патріоти в Україні не тільки визнають визвольну боротьбу ОУН, УДП, УПА і УГВР як історично правильну, але вони стають вірними послідовниками тієї боротьби. Імперський центр і КГБ вважають, що найбільшою небезпекою для СРСР являється "бандерівщина, яка заміряє перебрати державну владу в Україні". Цим треба пояснювати потреби навіть теперішнього концентричного наступу на ОУН по агентурній лінії і лінії пропагандивній з допомогою "Правди", "Ізвестій", "Радянської України" тощо. Для боротьби з "бандерівщиною" КГБ створило із своїх агентів фіктивну т. зв. "Крайову ОУН", завданням якої є компромітувати і поборювати революційну ОУН, ОУВФ і АБН. До тієї "Крайової ОУН" притягли агентів з СРСР і з колишніх т. зв. сателітних та західних країв. Вже появилася провокативна заява цього відділу КГБ у справі українсько-польських відносин. Плянеться видавати окремий журнал.

Кагебівське "Товариство культурних зв'язків з українцями за кордоном" - Товариство "Україна", перебуває у стадії "перебудови". В осені 1991 року повинна відбутися зміна його статуту і реорганізація Управління. КГБ готове піти на різні уступки, але немає у своєму пляні ліквідації цього свого агентурного відділу. "Вісті з України", які є журналом цього відділу, вже змінили характер своїх публікацій, намагаючись реабілітуватись в очах українських патриотів, яких довгі десятиліття вони представляли в найчорнішому світлі. Тому переходово в тій газеті появляються статті навіть антирежимові, але даліше просувається підступно большевицька лже-пропаганда. Тому, що раніше КГБ залучило до Товариства "Україна" членів, які зараз є в "Русі", вони в часі "правовості" і "перебудови" мають себе оправдати перед українським громадянством.

Посилений туристичний рух відвідувачами в обидві сторони, що стало вже масовим явищем, КГБ намагається таки вдержати під своєю контролею. Різні підступні обсервації, інгвіляції, підсування приятелів тощо - виглядає в іншому світлі ніж попередньо з двох причин: перша - люди позбулися страху, і друга - у "правовій державі" не можна порушувати людських прав. Але і тут КГБ практикує терор, підкупство, шантаж тощо, щоб завербувати людей до співпраці. Жадних мистецьких груп, які мали б виїхати на Захід без відповідних "опікунів", КГБ і державна адміністрація не випускають. Сливе всіх індивідуальних КГБ перепитує після їхнього повороту із Заходу. Для людей із Заходу, призначених для слідження, які перебувають деякий час в СРСР, КГБ призначає окремих чекістів на весь час їхнього побуту.

2/ Акції КГБ на закордонному відтинку

Національно-політичне зрушення українського народу на Землях сильно заактивізувало українську діаспору під кутом допомоги поневоленій Батьківщині. Живий духовий зв'язок, масові контакти по всіх ділянках національного життя проломали старі кагебівські стереотипи, методи вистрашування і контролю. Ворог побачив величину і ширину назріваючої української сили між Україною і діаспорою. Заатакований за вчинені злочини в минулому, репресивний орган КГБ почав змінювати свою тактику дії також і на закордонному відтинку. В загальному пляні дії проти діаспори окремий плян розпрацьовано дії КГБ проти ОУН, ОУВФ, АБН і всіх тих організацій, які перебувають під їхнім впливом.

Ще ніколи дотепер агентурний апарат КГБ на закордонному відтинку, а в цьому й антиукраїнський відділ не диспонував такою великою кількістю агентів, як тепер, які з огляду на посилений туристичний рух між Заходом і ССРСР розмістилися в советських амбасадах, консулятах та в інших советських представництвах. Всі вони виступають офіційно як дипломатичні представники і використовують свої урядові контакти з туристами також для агентурних цілей.

Окрему та відносно нову агентурну групу становлять агенти, які подають себе за військовиків, дезертирів з советської армії. Головне їхнє заінтересування - це місце перебування тих частин, що їх підготує ОУН для перекинення до краю, якою зброєю вони користуються і які західні держави їх підтримують. Які інші вишколи, крім військових, вони проходять, і чи на ці вишколи приймається людей із советського бльоку.

Крім збирання інформації про українське організоване життя в діаспорі, головною ціллю агентури є впливати на українських емігрантів, щоб вони визнали Деклярацію ВР УСССР про суверенітет як важливий акт на шляху до "правової суверенної держави в оновленому ССРСР", і цим заспокоїли свої державницькі аспірації. Як в Україні, так і тут, на чужині, ворогом число один для Москви являється революційна ОУН, ОУВФ, АБН, а тому КГБ концентрує більшість сил на фронті проти Українського Визвольного Руху, щоб всіма явними і скритими засобами послаблювати безкомпромісову визвольну силу українського народу.

Московсько-большевицька агентура докладает зусиль, щоб не допустити до консолідації українських антикомуністичних сил як в Україні, так і в українській діаспорі, а впарі з цим змагає також до порізнення Краю з еміграцією на всіх відтинках організованого національного життя. Проти провідного активу ОУН і ОУВФ даліше ведеться обчорнююча компанія, щоб їх скомпромітувати перед українським і зовнішнім світом, а на деяких членів ОУН пороблено провокативні доноси до західних політичних чинників. Ця агентура представляє ОУН, ОУВФ, АБН і других перед зовнішнім світом як противників демократизму, тоталітаристів тощо, використовуючи в цьому відношенні також глупоту та зарозумілість деяких амбіціонерів з інших українських середовищ. Прогресивні просоветські організації на Заході, діяльність яких загально підупала, одержали доручення вербувати у свої ряди проживаючих на Заході советських громадян і в цей спосіб пожвавлювати свою діяльність. Такі пробольшевицькі дезінформаційні листівки, як "Стрілецька Громада", що підшивається під мельниківців, "Золотий Меч", що підшивається під бандерівців, та "Громадський Трибунал", що підшивається під громадськість загально - неперіодично даліше поширюються. Відомий агент-провокатор А. Білінський даліше видає свою "Панораму", що своїм змістом "перебудовується" подібно до "Вістей з України". Поширюються також різні анонімні листівки, спрямовані проти ОУН. Вдержуючи контроль над туристичним рухом і рухом до культуробміну, московське КГБ не переривало намагань вербувати деяких туристів з Краю для співпраці коштом великих матеріяльних можливостей.

До деяких стосували шантаж. Окрему розробку з боку КГБ проходять науковці, мистці і подібні, яким поручається советських "колег", що будуть переконувати їх в дусі потреб советофільства. Також справами молоді та молодечих організацій завідують спеціально школені агенти КГБ. В Україні цей відділ, з огляду на масову антибольшевицьку діяльність "неформалів", нараховує тисячі агентів, які спеціально займаються молодими людьми, що прибувають із Заходу як відвідувачі чи туристи. Знайомства і розмови по тій лінії нав'язуються по через підшивання під членів "Руху" чи других неформальних організацій, яких багато і про яких та їхні проводи не всі туристи чи відвідувачі докладніше поінформовані.

Чималу дезорієнтацію у певних колах молоді і старших українських патріотів в діаспорі, а почасти і в Україні, внесло Т-во "Пролог", перейшовши сливе повністю на співпрацю з Т-вом "Україна", прибудівкою КГБ. Це замішання поглиблюється ще й тим, що Радіо "Свобода" також нав'язало тривкіші контакти з Т-вом "Україна". Агентурні чинники КГБ з особливо шкідливим наміром допомагають загостренню антагонізмів між УКЦ і УАПЦ, головню в західних областях, бо це ділить українських націоналістів на два ворогуючі табори.

Загальний плян Москви супроти Українського Визвольного Руху під проводом ОУН залишається незмінним. КГБ змінило і дальше змінює свою тактику і методи праці, але не змінює цілей. Український націоналізм висупає як найбільший ворог Москви, бо він бореться за повне визволення України та побудову УССД. Агентура КГБ постійно намагається захитати довіря українських мас до Проводу ОУН, щоб підорвати в народі їхню ідейно-політичне довіря як основу для ідейно-моральної, політичної, фінансової і організаційної бази, порізнити Край з діаспорою. Особливо багато уваги присвячує ворог підірванню ідеологічних основ та засад українського націоналізму, щоб це і всю визвольну боротьбу звести на фальшиві рейки.

3/ Конкретні постанови

Подаючи до уваги всі вище наведені ствердження і взявши до цього постійно актуальні настанови попередніх Великих Зборів ОУН, VIII НВЗ ОУН приймає доповнення та уточнення до раніших актуальних постанов Великих Зборів з ділянки Служби Безпеки, а саме:

У зв'язку з концентричним наступом КГБ на Український Визвольний Рух під проводом ОУН, СУВФ і АБН та інших українських безкомпромісових самостійницьких визвольних організацій в Україні і закордоном, в часі горбачовської "гласности" і кравчуківського "суверенітету" перед революційною ОУН, а зокрема перед Службою Безпеки стоять до виконання такі важливі завдання:

- 1/ необхідно провести серед української громадськості в Україні і закордоном освідомлюючу роботу про велику небезпеку з боку большевицької агентури, яка на теперішньому етапі боротьби стала дуже активною і рафінованою. КГБ ховається за параван "гласности" і "лібералізації" і крім розвідувальної та пропагандивної роботи ліквідує в підступний спосіб невігідних для московського імперського центру людей, які гинуть на удар серця або в автомобілевих аваріях;
- 2/ Мережу Служби Безпеки потрібно розбудувати в Україні на всіх ділянках визвольних організацій. Для завдань Служби Безпеки потрібно фахово підготовляти людей, в чому необхідна допомога повинна наспіти від ОУН і СБ з-закордону;

Вишколи мусять відбуватися під кутом потреб ведення визвольної діяльності, а особливо під кутом охорони провідних людей і забезпечення їх від ударів ворога; пізнання тактики і метод КГБ, що їх ворог сто-

сує проти членів визвольних організацій; як повинна виглядати конспірація і охорона демонстрацій, страйків тощо. Поза Україною треба скріпити СБ як в самій централі, так і на поодиноких теренах.

- 3/ Потрібна тісна співпраця обидвох частин СБ - крайової і закордонної, по лінії побороювання ворожої агентури. Від добре налаштованості координації і своєчасної інформації залежить успіх праці.
- 4/ Своєчасно розкривати різні провокації, підсувані КГБ, які підшиваються під ОУН або інші самостійницькі організації.
- 5/ Викривати кагебівських агентів, які намагаються інфільтрувати самостійницькі організації.
- 6/ Викривати не тільки поповнені в минулому злочини КГБ, але підготовляти також документальний доказовий матеріал, щоб тих, які допустились злочинів, поставити перед судом.
- 7/ Вести освідмлюючу акцію серед партійців і комсомольців, щоб вони категорично зривали з усім комуністичним та прокомуністичним і включалися в антибольшевицьку боротьбу. Це відноситься також до військовиків, членів міліції, а навіть КГБ, яких останніми роками завербовано. Робити це треба дуже обережно, щоб забезпечитись перед евентуальними нурками.
- 8/ Особливу увагу необхідно звернути на різні "єдинонеділимські" організації, які діють в Україні і з певністю будуть використані Москвою проти українського самостійницько-державницького фронту.

Звертається увагу, що поділ серед політичних і громадських кіл в Україні на "демократів", "лібералів" і "радикалів" ворог з певністю використовуватиме у міжпартійній розгрі, як це вже тепер використовується щодо т. зв. парламентарного й антипарламентарного шляхів визволення, намагаючись втягнути в цю "розгрі" також ОУН, УДП, УПА, АБН тощо.

- 9/ Необхідно провести в Україні і в діяспорі широку розяснювальну акцію про те, що УССР - це не українська держава, але колонія Москви. За правдиву українську державу народ мусить ще далі боротися.
- 10/ Особливу увагу треба звернути на українське студентство і робітництво, як на величезну динамічну силу народу, яку ворог намагається неутралізувати при допомозі своєї агентури.
- 11/ Докласти зусиль в тому напрямі, щоб ворог не використовував для своїх потреб допомогу із Заходу, призначену для жертв Чорнобиля. Треба пам'ятати також і про те, що в своїй постійній дезінформаційній роботі КГБ завжди представляє українців світові в найчорнішому світлі.

З огляду на революційну ситуацію в Україні, від рев. ОУН, а від Служби Безпеки зокрема вимагається більшої допомоги для Краю під кутом боротьби з большевицькою агентурою. Служба Безпеки потребує збільшених фінансових засобів як в централі, так і на поодиноких теренах для влаштування фахових вишкочів СБ для потреб в Україні і поза її кордонами, на затруднення постійних оперативних працівників та на закуп технічних засобів. Всі дотеперішні ресурси на Службу Безпеки були не вистарчальні і не давали можливості поставити роботу СБ згідно з вимогами теперішньої дійсності.

12/ Потрібна дружня співпраця членів ОУН, ОУВФ, АБН і всього патріотичного українського громадянства в Україні і закордоном в боротьбі з ворожою підривною діяльністю. Треба не забувати, що добре поставлена робота СБ є основною передумовою успіхів революційно-визвольного руху і запорукою його існування. Сьогодні назрів час, щоб перейти з оборонного на офензивний спосіб діяння з ворожою агентурою.

---:---

ПОСТАНОВИ ЩОДО СТРАТЕГІЇ І ТАКТИКИ ПЕРЕХОДОВОГО ЕТАПУ

Стратегія

Мета ОУН — визволити батьківщину і відновити Українську Самостійну Соборну Державу. Неможливо здійснити визволення частинами — напівнезалежності не існує. Неможливо здійснити удержавлення частинами — напівсуверенності не існує. Тому домагання мети мусить бути безкомпромісове.

Сили, які є проти української самостійності — окупанти України, — не є готові відступити, віддати багате майно України. Втім випадку боротьба неминуча.

Питання конкретне: проти кого ми боремося? На початку ХХ ст. московська імперія мала царську форму. На короткий час, під Керенським, імперія мала «федерально-демократичну форму». За останніх 70 років імперія визначалася большевицькою формою, як Союз Советських Соціалістичних Республік. Щоб розвалити імперію, треба розкласти Союз.

Розклад Союзу залишається паперовим у випадку збереження «советських республік». Советські республіки є безумовно речниками советської влади. Збереження цих республік залишає можливість відновлення союзу. Тому, єдина гарантія реального визволення — ліквідація цих адміністративних органів сучасного варіанту московської імперії.

Розклад сучасного варіанту московської імперії не вповні захистить Україну від нових спроб московського імперіялізму. Є можливість, що старі або нові форми імперіялізму з'являться. Потрібно продовжувати боротьбу, доки всі ті спроби будуть припинені. Тільки при їхнім припиненні буде ґрунт підготовлений до здійснення Української Самостійної Соборної Держави.

До боротьби з московським імперіялізмом і до створення УССД український націоналізм закликає всю українську націю. Кожна національно свідома українська людина, незалежно від віку, соціального статусу, освіти, віровизнання, політичних поглядів, повинна бути трактована як потенційний борець за самостійну Україну.

Члени національних меншостей, які визнають необхідність самостійної України, зачисляються до української нації. Ті, що не визнають такої потреби, зачисляються до речників московського імперіялізму.

Всі державні нації, навіть ті з демократичним ладом, мають керуючу політичну силу — уряд. Бездержавні нації мають навіть більшу потребу керуючої політичної сили. Визвольний процес, який провадиться на принципах анархії чи отаманщини, є безкорисний.

Українська нація має керуючу силу — Організацію Українських Націоналістів. Авторитет ОУН є закріплений історичними подіями. ОУН доказала свою спроможність створити Українську Повстанську Армію та зформувати два революційні уряди — УДП і УГВР.

Українська нація і її провідна сила ОУН мають природніх альянтів — усі народи, які є поневолені сучасною большевицькою формою московської імперії.

Український націоналізм відкидає будь-які спільні фронти з великими державами. Великі держави, з історичного досвіду, мають імперські або неоімперські тенденції. Хто одержує допомогу від великих держав, той стає їхньою маріонеткою.

Тактика

Український визвольний процес вимагає стратегії безкомпромісного домагання — боротьби. Основне тактичне питання таке: яким шляхом найкраще вести боротьбу — легально-мирним чи революційним? Знаючи великі жертви попередніх змагань українського народу за волю, є природно вийти на легально-мирний шлях. Але факти доводять протилежне. Московсько-большевицька імперія рядить Україною тоталітарними способами. Москва не визнає законного правління, воно розуміє тільки силу. Вживати законні методи проти незаконної влади є ілюзією. Тільки сила — максимальна конфронтація з окупаційною владою — може відбити тоталітарного ворога.

Виринає друге тактичне питання: чи можна провадити боротьбу революційним шляхом без збройного конфлікту? Знаючи, що існує цілий діяпазон конфронтаційних методів, крім бойового удару, — бойкоти, економічні страйки, політичні страйки, масові демонстрації,

голодівки, громадська непоко́ра, природним є прагнення уникнути кровопролиття. Але факти зно́у говорять за себе. Сила московсько-большевицької імперії полягає в її надпотужних мілітарних й таємно-поліційних засобах. Було б історичним дивом, коли б Советський Союз не застосував своєї збройної сили в обороні своєї влади.

Той факт, що український націоналізм визнає, що революційний шлях є єдиною правильною дорогою і що збройний конфлікт є неминучим, ще не означає, що український націоналізм «закликає націю кидати себе сліпо на барикади».

У справі оптимального ослаблення ворога перед остаточним ударом, є необхідно визвольному рухові визначити і надати беззбройним революційним діям відповідну ціль. Якщо є правда, що бойкот, страйки і т.п. не можуть самі собою прогнати Москву з України, то правдою є, що такі акції, вірно спрямовані, можуть психічно та фізично виснажити пануючу владу.

В справі оптимальної підготовки до кінцевого удару, необхідно визвольному рухові, перш за все, переконати широкі маси народу, що така форма боротьби є дійсно потрібною. На Західній Україні треба належно усвідомлювати населення, що існування ОУН-УПА на галицько-волинських землях захистило їх від великого терору і голоду, які Сталін влаштував на Східній Україні. На Східній Україні треба належно усвідомлювати населення, що Сталінові вдалося встановити терор і спричинити голод на наддніпрянських землях тому, що не існувала сила типу ОУН-УПА, щоб захистити їх.

Черговий крок у правильній підготовці до бою полягає в поширенні людських ресурсів визвольного руху. Поширення не означає, що ОУН відходить від свого основного принципу: «Якість, а не кількість».

Третій крок у правильній підготовці до бою полягає в розширенні інформаційних ресурсів визвольного руху — у збиранні точних даних про важливих осіб і установи пануючого режиму. В той сам час є потреба ввести в оману інформаційну мережу влади — КГБ та МВД.

Остаточний крок у правильній підготовці до бою полягає в розширенні матеріальних ресурсів визвольного руху — фондів, зброї, транспорту і т.п. З часом виникає потреба розпочати систему революційного податку.

У справі оптимального пристосування бойового удару до обставин, є необхідно визвольному рухові добре зрозуміти умови нації та умови ворога і вибрати варіант удару, який реально підходить тим умовам.

В умовах, де нація не є готова або де ворог ще певною рукою тримає владу, рекомендується шлях розбудови підпілля. В тому випадку ОУН творить глибоко законспіровані сітки, які мають за ціль влаштувати всілякі парамілітарні акції, щоб підірвати авторитет большевицької влади.

В умовах, де нація уже дозріла або де ворог непевно тримає владу, рекомендується шлях мобілізації національних сил до повстання. В тім випадку ОУН відкрито агітує нарід, щоб кількома швидкими і масовими ударами повалити ворожу владу.

В умовах, де криза влади вже дійшла до такого стану, що Советська Армія починає розкладатися, рекомендується шлях організування власних збройних сил. В тім випадку ОУН скеровує свої зусилля на те, щоб відламати українські частини від Советської Армії і направити їх проти окупаційної влади.

Національно-визвольні змагання революційного типу мають діалектичну динаміку. З одного боку, провадиться відвойовуюча акція, чи точніше — знищення окупаційної системи. З другого боку, є потреба провадити державотворчу працю, чи точніше — розбудову «національної влади». З причин, пов'язаних з помилками державотворчої праці в ранішій історії України, український визвольний рух має докладний доказ як найбільше успішно приступити до розбудови «національної влади», тобто із створенням війська.

Українські частини, які відломляться від Советської Армії та перейдуть на сторону визвольного руху, репрезентують перше потенційне джерело людських ресурсів. Українські ветерани Советської Армії, спеціально «афганці», репрезентують інше потенційне джерело ресурсів. Можна вважати, що знайдуться рекрути між бойовими групами ОУН. У випадку повстання можна теж числити, що знайдуться рекрути між самоозброєними елементами народу. Військо довго не втримається без першорядного штабу старшин. В якнайкоротшому часі після створення війська треба, щоб це військо забезпечило управління елементарними адміністративними сітками на визволених українських землях.

— Перед революційним урядом постануть два критичні завдання. На внутрішньому відтинку уряд мусить якнайшвидше добитися нормалізації основних функцій суспільства. На зовнішньому відтинку уряд мусить якнайшвидше вислати своїх представників до всіх важливих держав світу з місією провадити інформаційну роботу — протиставитися большевицько-московській пропаганді та висвітлювати прагнення України до незалежності.

В усіх фазах революційного процесу український визвольний рух мусить знаходити спільну мову з визвольними фронтами інших народів, поневолених Москвою. Вже існує потенційне координаційне тіло — Антибольшевицький Блок Народів. В часах рішучого зудару з імперією буде необхідно, щоб АБН прибрав форму мілітарного договору типу НАТО. Керуючий принцип був би: «Наступ проти одного народу в складі АБН — це наступ проти всіх народів АБН».

Всі авторитетні сили на Україні під час визвольних змагань — революційний уряд, військо, ОУН — мусять тримати тверду лінію проти будь-якого типу погромів. Треба відкрито заявити, що всі погромники будуть трактовані як вороги українського народу.

Завершальний момент в українському визвольному процесі прийде з проголошенням самостійної держави. Необхідно, щоб у підготовці до цього урочистого акту всі існуючі державні центри національних урядів в екзилі передали свої мандати революційному урядові в Краю. Тоді акт буде мати за собою сильнішу юридичну підставу.

Справа ядерної зброї

1. Керуючі політичні сили України мусять мати відпрацьовану відповідь на те, як поступати з ядерною зброєю на Україні. Рекомендується до уваги такий плян:

а) керуючі політичні сили України та підлеглі їм Збройні Сили мають створити спеціальну комісію, до якої належали б особи, які найкраще ознайомлені зі специфікою ядерної зброї;

б) завдання цієї комісії — створити спеціальний охоронний загін, обов'язок якого був би забезпечити ядерну зброю від усякої форми саботажу та запевнити контроль над нею.

2. Якою повинна бути надалі ядерна політика керуючих політичних сил України? Маючи гіркий досвід чорнобильської аварії, можна припустити, що вирине природне застереження щодо всяких форм ядерної сили. Це може довести до одностороннього роззброєння. В умовах сучасної світової геополітики, це був би помилковий крок. Перш за все, не можна повністю виключати, що Москва не залишиться загрозою; далі — маючи в руках ядерну зброю, вона зможе вдатися до ядерного шантажу. Крім того, поширення ядерної зброї серед країн Третього світу йде швидким темпом. Не є відомо, якою буде їхня політика супроти України. Беручи все це до уваги, доцільніше було б вести наступну лінію:

а) керуючі політичні сили України заявили б, що Україна рішуче висловиться проти того, аби «першою застосувати» ядерну зброю;

б) керуючі політичні сили України закликали б до світової конференції з питань ядерного роззброєння, на якій Україна буде готова приступити до поступової ліквідації свого ядерного арсеналу водночас з іншими ядерними потугами світу.

Нова Весна Народів

За часів московських царів ідеологи намагалися прикрити імперський ухил свого народу концепцією «єдиної і неділимої Росії». В першу чергу вони старалися довести світові, що Фінляндія, Польща, Україна, балтійські землі, Кавказькі землі, Середньо-азіатські землі не були нічим іншим, як провінціями «ширшої» Росії. Вони твердили, що мови тих народів — ближчі чи далші стародавні діалекти російської мови. Врешті, вони пробували показати, що в модерних часах історія тих земель й історія Росії — нерозривно пов'язані. Базуючись на тих ствердженнях, московські ідеологи засуджували всі спроби до національної незалежності фінів, поляків, українців і інших, як «іредентизм».

Українські ідеологи, особливо творці модерного українського націоналізму — Микола Міхновський і Дмитро Донцов, висунули протилежну концепцію-гасло «Київ проти Москви». Міхновський заявив, що історія вказувала на нерозривну ворожість між двома «братніми» народами — українським і московським. Донцов, опираючись на історію, також підкреслював, що ця ворожість виходила із глибокої душової протилежності — європейства України і азійства Москви.

Світ швидко zareагував на концепцію, висунену українськими ідеологами. Якщо така віддаль і ворожість існували між «корінними» народами «матірної Росії», то тим більше

не було підстави для близькості між «Росією» та іншими народами, поневоленими у царсько-московському ярмі.

Бачачи, що ідея «єдиної і неділимої Росії» програвала, московські ідеологи під час соціяльних змагань раннього ХХ-го століття взялися створити нову концепцію, щоб прикрити свої імперські апетити, — «Союз Советських Соціалістичних Республік». Базуючись на марксистській ідеології, що існує природня дружба між пролетарями всіх народів світу в їхній боротьбі з пануючими клясами всіх народів світу, вони намагалися довести, що концепція нації — безвартісна категорія мислення. Вони твердили, що національна концепція була на послугах пануючих кляс, щоб розколоти солідарність між робітниками. Остаточно вони намагалися показати, що природня форма спілкування між національно різнорідними пролетаріятами — це світова соціалістична федерація. Базуючись на цих ствердженнях, вони засуджували всі форми націоналізму, як реакційні, антивизвольницькі, антилюдські форми спілкування між людьми.

Українські ідеологи, особливо мислителі українського націоналізму 1930 та 1940 років — Ярослав Стецько та Петро Полтава, удруге розвінчали московський обман і протиставили йому нову концепцію, ідею — «Воля народам! Воля людині!». Я. Стецько довів, що національні права і людські права — навіть в ширшому соціал-економічному сенсі — неподільні. Полтава вказував на факт, що нова кляса гнобителів — це якраз большевицькі вельможі. Світ знову ж зареагував на концепцію, видвигнену українськими ідеологами. Якщо де-будь у світі існувала чорна реакція, то вона існувала в штучному твориві — «Союзі Советських Соціалістичних Республік».

Нині московсько-большевицький союз переживає остаточну кризу. Треба сподіватися, що московські ідеологи готують нову ідею, щоб прикрити свої імперські інтенції. Риси цієї ідеї вже якоюсь мірою відомі. Можна назвати ту ідею умовно — «демократичний конфедералізм». Сьогодні москалям бракує слів, щоб вихвалювати концепцію «нового спільного європейського дому». Вони зачаровані канадською «альтернативою». Очевидно, прийшов час і третій раз — і треба молитися, щоб це був останній раз — українському націоналізмові висунути протилежну концепцію. Дивлячись на сучасну світову геополітику — події в Словенії, Хорватії, Еритрії і в багатьох інших країнах — не треба бути метеорологом, щоб знати, в який напрям вітри повіють, тобто, щоб знати, якою та нова концепція повинна бути. Можна легко ствердити, що надходить «Нова Весна Народів».

ПОСТАНОВИ В ДІЛЯНЦІ ЗОВНІШНЬОЇ ПОЛІТИКИ

Відновлення УССД з її бл. 60 млн. населення, економічним багатством, завдяки її геополітичному положенню призведе до розпаду тюрми народів на євроазіатському просторі. Це матиме вирішальне значення для нового укладу сил і на інших континентах. Тому Україна є світовою проблемою міжнародної політики. Наріжним каменем української міжнародної політики є визвольна боротьба української нації, яка спирається виключно на власні сили. Тривалим чинником української визвольної міжнародної політики є спільний фронт поневолених російським імперіялізмом і комунізмом націй, які мають тотожну визвольну мету, що дає органічну підставу спільної боротьби, згідно з концепцією АБН.

Політична концепція ОУН є за національний принцип організації світу проти імперіального, за новий антикомуністичний соціальний лад в лоні нації, за відстоювання ідейних і моральних вартостей людини і нації, за усвереннення всіх націй світу, ліквідацію колоніалізму і насильницьких державно-політичних конструкцій.

Співпраця України з іншими державами світу залежить від ставлення даної держави до УССД і розвалу російської імперії на національні суверенні держави поневолених народів в їхніх етнографічних кордонах. Економічна інтеграція західних держав та намагання створити європейську федерацію чи конфедерацію служать для противників визволення поневолених народів за претекст, щоб твердити, що в Європі період «малих» незалежних держав минув і що інтеграція на Заході вимагає інтеграції і втримування «федеративних» зв'язків на Сході.

Кризова ситуація, яка постала в комуністичному таборі з часу заломання монолітності й упадку комуністичної системи в колишніх сателітних країнах, не використовується як слід потугами вільного світу, хоча прагнення поневолених народів в ССРСР повернути собі повну свободу і політичну суверенність не зменшується, а постійно зростає. Держави

вільного світу, сповідуючи власний прагматизм, не зацікавлені визвольною боротьбою поневолених народів, тому й не мають політики визволення. Західні потуги не використовують навіть міжнародних і політичних можливостей, які їм дає міжнародне право чи навіть советське конституційне законодавство, щоб полегшити долю народів, поневолених в СРСР.

Дух сучасної епохи визначають національні сили, тому всякі намагання придушити прагнення поневолених Москвою народів до суверенності і державності є злочином, а мовчання чи навіть приховане бажання Заходу зберегти Російську імперію було б страшною і жорстокою несправедливістю. Справа державності України й інших поневолених народів заторкує в найширшому засягу два континенти — Європу і Азію, а з тим, посередньо, весь розвиток політичних подій у світі.

Москва, свідомо ваги України, намагається всіма силами не допустити до того, щоб Україна стала міжнародною проблемою. Звідси її заходи ізолювати Україну від світу, дозволяючи тільки на зносини України із світом, як провінції «советської» Росії. У рамках цієї політики Москва робить усе можливе, щоб ізолювати український визвольний рух, розповсюджуючи клеми, представляючи його як «фашистський» чи «антисемітський», щоб перешкодити співпраці між ним і політичними колами західних країн.

ОУН є в авангарді визвольних змагань українського народу за побудову і закріплення самостійної соборної держави.

Концепція зовнішньої політики ОУН є державницькою, вона базована на всеохоплюючих інтересах України і не залежна від внутрішнього і зовнішнього укладу політичних та ідеологічних сил і угруповань.

При здійснюванні завдань зовнішньої політики, ОУН є також в авангарді визвольних змагань усіх народів Російської імперії за побудову самостійних держав поневолених націй на етнографічних територіях і за мирне полагодження кривд, заподіяних імперією.

Самостійна Україна — територією, населенням та економічним потенціалом європейська потуга — повинна стати партнером у міжнародних зносинах держав Європи і світу, з рівноправною участю в політичних, економічно-торговельних і культурних інституціях, для нормування і забезпечення мирного співробітництва.

Відносини з державами-сусідами базуватимуться на взаємних інтересах, мирному полагоженню пограничних розмежувань і на невтручанні у внутрішні справи сусідів.

ОУН протиставиться всякій дискримінації націй, расизмові, старшобратству, антисемітизму, націонал-соціалізму і всякого роду тоталітаризмові.

Покращення взаємин між жидами і українцями на базі взаємовизнання прав на власні національні держави — України й Ізраїлю — позитивне явище.

ОУН за порозуміння з польським народом на засаді визнання етнографічних кордонів між обидвома народами і на засаді респектування держави кожного з них та спільного фронту проти спільних ворогів.

ОУН бореться проти Російської імперії, а не проти держави російського народу на його етнографічній території. ОУН не виключає із спільного фронту проти російського імперіалізму і комунізму тих російських сил, які будуть боротися за російську національну державу в її кордонах. Уважаємо, що природними союзниками України є в першу чергу народи, поневолені в СРСР та у вчорашніх сателітних країнах, а зокрема ближчі і дальші сусіди. Справжніми союзниками України можуть бути лише ті політичні сили інших народів, які визнають конечність існування української незалежної держави. Така засада стосується не тільки до політичних сил сусідів України, а й до інших країн світу. На такі вимоги спирається співпраця з усіма чужинецькими (напр. американськими, англійськими, французькими, німецькими, жидівськими й іншими) політичними організаціями й групами.

Найтривалішим природним спільним фронтом є Антибольшевицький Блок Народів (АБН) — координаційний осередок національно-визвольних організацій поневолених російським імперіалізмом народів, визволення яких нерозривно зв'язане з визволенням України. Тривалість його в тому, що існують — тотожне становище його партнерів, взаємозалежність у спільній боротьбі, тотожність мети. Нема й реальної можливості сепаратного визволення котрогось із партнерів.

Європейська Рада Свободи — це форум співпраці представників поневолених в СРСР народів із народами в колишніх сателітних країнах, що ще далі змагаються за усунення комуністичної номенклатури, з тими чинниками вільних націй Європи, які, зрозумівши

суть російської експансії, узалежнюють безпеку і волю вільної решти Європи від ліквідації російської тюрми народів.

Світова Ліга за Демократію і Свободу, яка до 1990 року мала назву Світової Антикомуністичної Ліги (ВАКЛ), є покищо найширшим форумом, на якому ООН має спроможність конфронтувати свої ідеї з офіційною політикою великодержав і через нього протидіяти російській та комуністичній офензиві на міжнародній арені.

У випадку червоного Китаю, при всій сприятливості для нашої визвольної справи його конфлікту з ССРСР, не можна виключити можливості договорення. Конфлікт між Москвою і Пекіном має своє джерело в національних суперечностях, в імперіяльних інтересах, а щойно другорядним є ідеологічний конфлікт, як імперіялістична форма — прикриття національних інтересів. Претенсії Пекіну до означених країн — територій, що їх окупує Москва, — Західній Туркестан, Зовнішня Монголія, Сибір, які мають право на незалежність і соборність, — ускладнюють фронт поневоленних націй, які не хочуть стати предметом окупації новим наїзником.

Україна буде свою визвольну концепцію на тривалому органічному інтересі поневоленних націй, що мають ту саму мету: визволитися з-під російського рабства. Реальний фронт уже воюючих народів — спільників України — певніший від сподівань на червоний Китай, що не перестав бути імперією.

В основу української зовнішньої політики кладемо принцип орієнтації на власні сили. Історія показала, що чужі сили, чи то з Заходу, чи то зі Сходу, завжди намагалися використати українське питання для своєї мети. Це стосується Росії, Німеччини та всіх інших чужих сил. Свідомість власних сил української нації, їхня розбудова і скріплення підносять здійснення української зовнішньої політики до рівня партнерства.

Коли Росія, попри власну кризу в ССРСР, ще сьогодні підтримує антиколоніальні рухи у залишках західних імперій, то Захід зобов'язаний всебічно підтримувати національно-визвольні рухи європейських і азійських народів, уярмлених в ССРСР, ідучи назустріч процесові деколонізації світу.

Захід повинен:

— систематично і планоно проводити політику визволення, постійно мобілізувати громадську думку проти жорстокого топтання основних прав націй і людини;

— підкреслювати суперечність між домаганням суверенітету для новоповсталих держав Африки, висуваним російськими імперіялістами, і одночасно позбавленням суверенітету т. зв. республік ССРСР;

— визнавати за речників поневоленних націй не накинени їм «уряди», а представників національно-визвольних рухів.

Визнаємо такі принципи:

а) Кожній нації прислуговує право на національну державну незалежність на її етнографічній території. Таку концепцію визнає і здійснює ООН упродовж всієї багаторічної боротьби за свою державу, у співпраці із своїми союзниками, організованими в АБН. Спільна боротьба ведеться під гаслом, що його висунула ООН 1941 року — «Воля народам — Воля людині!».

б) Кожній людині повинні бути гарантовані людські права, визначені їй природним і Божим законами.

в) Кожна нація має право впорядковувати своє життя за власною подобою з власного рішення, власним волевиявленням.

г) Всілякі насильницькі державницькі творива, як «унії», «союзи», «федерації» — це історичні анахронізми.

г) Без суверенності нації немає прав людини.

д) Хартія ООН, резолюція ООН про деколонізацію й Універсальна Деклярація прав людини мають бути здійснені у всьому світі.

Маючи ясну напрямну, що у центрі нашої міжнародної політичної діяльності завжди мусить стояти Українська Самостійна Соборна Держава через розвал Російської імперії зсередини, VIII ВЗ доручає посилити визвольну міжнародну політику по лінії концепції розвалу імперії зсередини через спільний фронт поневоленних націй та дальшого мобілювання у вільному світі приятелів проти Російської імперії.

З того випливають такі наші головні завдання:

1. Посилення зовнішніх акцій та інформації в обороні прав і інтересів України та інших поневоленних націй, пам'ятаючи, що вимога Української Самостійної Соборної Держ-

жави не може бути підмінювана ніякими гуманітарними: «популярними» гаслами та ідейками.

2. Дальша мобілізація світової громадської думки й рсзбудова спільного фронту проти російських і протибольшевицьких сил у світі, які обстоюють розвал російської тюрми народів на незалежні національні держави.

3. Масовими акціями, маніфестаціями, демонстраціями мобілізувати широкі кола громадськості всіх країн та використовувати всі засоби інформації, щоб впливати на політику держав вільного світу, а також на інтелектуальні, студентські, профспілкові та церковні кола в сенсі наших ідей і концепцій.

VIII ВЗ доручає Проводові продовжувати наші зовнішньо-політичні заходи в магометанському світі і на Близькому Сході. Треба зрушити ісламські народи до боротьби проти атеїстичної та колоніяльної Російської імперії, яка вже поневолює кількадесят мільйонів магометан у ССРСР, Афганістані й інших країнах та наміряється вести нові агресивні війни супроти магометанських народів.

VIII ВЗ стверджує повну правильність Постанов VII ВЗ щодо Китаю і других комуністичних країн Далеккого Сходу. Ще більше уваги треба приділити Японії, як теж втримувати далі зв'язки з вільними країнами Азії. Японія сьогодні — це важлива демократична великопотуга в Азії, і в ній необхідно далі розбудувати зв'язки з прихильними нам колами та формувати проукраїнську групу.

Доцільно поробити заходи для встановлення бюро УДП-АБН-ЕРС у Страсбурзі для впливу на Європейський парламент і політичні кола, з ним пов'язані.

VIII ВЗ стверджує, що США, як головна потуга Західного світу, повинна захищати свободу народів і людини та допомагати визвольним рухам Москвою поневолених народів.

Домагатися, щоб США в першу чергу відкликали визнання України легально-складовою частиною ССРСР на зразок балтійських країн і відкликали визнання непорушності кордонів ССРСР. Тільки тоді США здійснить постанову, проголошену в законі про «Тиждень поневолених націй».

VIII ВЗ вважає конечним, щоб усі наші кадри доклали якнайбільше старань, щоб вплинути на уряди США, Канади, Великої Британії, Франції, Німеччини, Італії та Японії, щоби не рятували московську імперію, даючи їй економічну та технологічну допомогу.

ВЗ зобов'язує клітини ОУН докласти всіх зусиль у заходах, щоб США зрозуміли необхідність розвалу Російської імперії і дали всебічну допомогу українському визвольному рухові, як і визвольним рухам інших Москвою поневолених народів.

VIII ВЗ визнає важливість західних радіопередач для поневолених Москвою народів і особливу ролю, яку відіграють ті передачі в ширенні правдивих даних про поневолені нації, зокрема їхні колишні могутні держави — як, наприклад, українську, і про політичні, культурні, релігійні заходи та акції української діаспори в змаганні за УССД.

VIII ВЗ доручає Проводові продовжувати акції щодо посилення західних радіопередач з відповідним змістом на Україну, підкреслюючи мобілізацію народніх мас до національно-визвольної боротьби.

VIII ВЗ стверджує доцільність поширення Української Центральної Інформаційної Служби, поставлення її на рівні пресових агенцій. УЦІС повинна стати інформаційним центром про Україну.

Для здійснення своїх завдань Сектор зовнішньої політики потребуватиме більше кваліфікованих і високоідейних кадрів. Тому VIII ВЗ доручає призначення фондів на влаштування курсів зовнішньої політики ОУН.

VIII ВЗ висловлює подив героїчному змагові Словинії та Хорватії до національної незалежності, солідаризується і підтримує народи Литви, Латвії, Естонії, Грузії, Вірменії та Молдавії в їхньому рішучому відстоюванні національної незалежності та відкиненні Москвою зарядженого референдуму.

VIII ВЗ вважає великим позитивним явищем відновлення явної діяльності АБН на територіях поневолених народів ССРСР, як теж у Мадярщині, Болгарії та Румунії.

Українці поза межами Батьківщини — це важливий чинник нашої сили в мобілізації громадської думки в сенсі ідей Воюючої України. Це чинник нашої міжнародної політики.

ЗМІСТ "БЮЛЕТЕНЯ ПРОВоду ОУН Ч. 36

На актуальні теми

Редакційна - ПІВ РОКУ ПО РЕФЕРЕНДУМІ	стор.	1
О. Бескид - НАША ПОЛІТИКА НА ВНУТРІШНЬОМУ ПОЛІ ПІД ТЕПЕРІШНЮ ПОРУ	" "	6
С. Орлик - З ДІЯЛЬНОСТІ СЕКРЕТАРІЯТУ КОНФЕРЕНЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛІСТІВ В УКРАЇНІ	" "	9
Р. Дмитренко - СПРАВИ І ПРОЄКТИ ПІД НАШУ РОЗВАГУ	" "	11

Інформації і документи з дії Проводу ОУН

- ПІДГОТОВКА І ПРОВЕДЕННЯ КОНФЕРЕНЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛІСТІВ У КИЄВІ	" "	12
- СТАНОВИЩЕ ПРОВоду ОУН ДО НЕЗАКОННИХ РІШЕНЬ ВЕРХОВНОЇ РАДИ КРИМУ СТОСОВНО ЙОГО НЕЗАЛЕЖНОСТІ	" "	13
- ЗВЕРНЕННЯ ОУН У 50-ЛІТТЯ УТВОРЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ПОВСТАНСЬКОЇ АРМІЇ - 1942-1992	" "	14
- ЗВЕРНЕННЯ В 51-шу РІЧНИЦЮ ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ АКТОМ 30 ЧЕРВНЯ 1941 РОКУ	" "	16

Конференція Українських Націоналістів у Києві

Михайло Зеленчук - ВІДКРИТТЯ КОНФЕРЕНЦІЇ	" "	18
- ПРОГРАМА КОНФЕРЕНЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛІСТІВ	" "	19
Слава Стецько - УКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛІЗМ І ЙОГО РОЛЯ В ЗАКРІПЛЕННІ ТА РОЗБУДОВІ УКРАЇНСЬКОЇ САМОСТІЙНОЇ СОВОРОНОЇ ДЕРЖАВИ	" "	21
Григорій Васькович - ПОЛІТИЧНІ І ВІЙСЬКОВІ ФОРМАЦІЇ ВИЗВОЛЬНИХ ЗМАГАНЬ УКРАЇНИ, ЇХНЯ ІДЕОЛОГІЯ І ДОСВІД ДЛЯ НОВИХ ЗАВДАНЬ У НЕЗАЛЕЖНІЙ ДЕРЖАВІ	" "	24
Петро Дужий - РОЗВИТОК НАЦІОНАЛІСТИЧНОЇ ДУМКИ В УКРАЇНІ ..	" "	30
Григорій Гребенюк - ЗА КОРИННУ ЗМІНУ НАЦІОНАЛЬНОЇ СИТУАЦІЇ В УКРАЇНІ	" "	36
Лесь Танюк - УКРАЇНА СЬОГОДНІ	" "	37
Степан Хмара - КОНЦЕПЦІЯ ОБОРОНИ ДЕРЖАВИ ЗОРІЄНТОВАНА НА ВЛАСНІ СИЛИ НАРОДУ	" "	38
- СКЛАД СЕКРЕТАРІЯТУ КОНФЕРЕНЦІЇ УКР.НАЦІОНАЛІСТІВ	" "	39
-МАНІФЕСТ КОНФЕРЕНЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛІСТІВ	" "	40

Постанови VIII НВЗ ОУН /продовження, 3/

- ПОСТАНОВИ VIII НВЗ ОУН ЩОДО СЛУЖБИ БЕЗПЕКИ	" "	42
- ПОСТАНОВИ ЩОДО СТРАТЕГІЇ І ТАКТИКИ ПЕРЕХОДОВОГО ЕТАПУ	" "	48
- ПОСТАНОВИ В ДІЛЯНЦІ ЗОВНІШНЬОЇ ПОЛІТИКИ	" "	51
